

UZASADNIENIE

Rozwiązania zawarte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o usługach płatniczych oraz niektórych innych ustaw mają na celu wprowadzenie nowych unormowań w zakresie wydawania, wykupu i dystrybucji pieniądza elektronicznego oraz tworzenia, organizacji i działalności instytucji pieniądza elektronicznego, a także nadzoru nad tymi podmiotami, w celu pełnego wdrożenia wymogów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/110/WE z dnia 16 września 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje pieniądza elektronicznego oraz nadzoru ostrożnościowego nad ich działalnością, zmieniającej dyrektywy 2005/60/WE i 2006/48/WE oraz uchylającej dyrektywę 2000/46/WE, zwanej dalej „dyrektywą 2009/110/WE”.

Dyrektywa 2009/110/WE została częściowo transponowana w ustawie z dnia 12 września 2002 r. o elektronicznych instrumentach płatniczych (Dz. U. z 2012 r. poz. 1232), dalej „ustawa o elektronicznych instrumentach płatniczych”, oraz implementowana w ustawie z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. Nr 199, poz. 1175, z późn. zm.), dalej „ustawa o usługach płatniczych”.

1. Podstawowym celem dyrektywy 2009/110/WE jest usunięcie barier wejścia zainteresowanym podmiotom na rynek pieniądza elektronicznego oraz ułatwienie podejmowania i prowadzenia działalności w zakresie wydawania pieniądza elektronicznego, w celu zapewnienia równych warunków konkurencji dla wszystkich dostawców usług płatniczych.

Potrzeba zmiany regulacji instytucji pieniądza elektronicznego w kierunku liberalizacji dotychczasowych przepisów wynika z dokonanego przeglądu zasad, którym podlegały te instytucje zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/46/WE z dnia 18 września 2000 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje pieniądza elektronicznego oraz nadzoru ostrożnościowego nad ich działalnością, dalej „dyrektywa 2000/46/WE”. Niektóre przepisy tej dyrektywy utrudniały nie tylko powstanie jednolitego rynku dla usług w zakresie pieniądza elektronicznego, ale także sam rozwój tego rodzaju usług. W Polsce na podstawie aktu implementującego dyrektywę 2000/46/WE, tj. ustawy

o elektronicznych instrumentach płatniczych, nie doszło do utworzenia żadnej krajowej instytucji pieniądza elektronicznego.

Dyrektywa 2009/110/WE częściowo powtarza rozwiązania dyrektywy 2000/46/WE, zastępując jej postanowienia. W związku z tym część przepisów ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych zachowuje aktualność także w świetle dyrektywy 2009/110/WE i tym samym stanowi jej częściową transpozycję do polskiego porządku prawnego. Obecnie jej zakres obejmuje przepisy dotyczące w szczególności następujących kwestii: uprawnienia do świadczenia usług operacyjnych i usług dodatkowych ściśle powiązanych z usługami płatniczymi w odniesieniu do emitowania pieniądza elektronicznego (art. 1 ust. 5 lit. a dyrektywy 2000/46/WE, art. 6 ust. 1 lit. c dyrektywy 2009/110/WE – art. 45 ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych), zakaz przyjmowania depozytów od ludności (art. 2 ust. 3 dyrektywy 2000/46/WE, art. 6 ust. 2 i 3 dyrektywy 2009/110/WE – art. 46 ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych oraz zagwarantowania swobody transgranicznego świadczenia usług i zakładania przedsiębiorstw podmiotom z innych państw członkowskich (art. 2 dyrektywy 2000/46/WE, art. 3 ust. 1 dyrektywy 2009/110/WE – art. 41 ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych). Ponadto przepisy prawa polskiego przewidują już obecnie wymagane w art. 13 dyrektywy 2009/110/WE pozasądowe procedury wnoszenia skarg i rozstrzygania sporów (art. 18 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym; Dz. U. z 2012 r. poz. 1149, z późn. zm.).

W tym zakresie, ze względu na istnienie norm prawa krajowego zgodnego z postanowieniami dyrektywy 2009/110/WE, nie istnieje konieczność przyjmowania nowych środków implementacyjnych. Przepisy te zostały notyfikowane w Bazie Notyfikacji Krajowych Środków Wykonawczych jako transponujące dyrektywę 2000/46/WE do polskiego porządku prawnego oraz jako przepisy transponujące część postanowień dyrektywy 2009/110/WE do polskiego porządku prawnego.

2. Wejście w życie dyrektywy 2009/110/WE wiąże się z koniecznością wprowadzenia zmian w prawie wewnętrznym w zakresie nieobjętym dotychczasowym wdrożeniem przepisów unijnych.

Częściowej implementacji dokonano w przepisach ustawy o usługach płatniczych poprzez wprowadzenie przepisów implementujących najistotniejsze wymogi

dyrektywy 2009/110/WE do ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych; zmiany te weszły w życie z dniem 24 października 2011 r. Przede wszystkim w art. 2 pkt 5 oraz w art. 36 ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych – w związku z art. 2 pkt 1 dyrektywy 2009/110/WE – zawarto liberalizujący wymóg posiadania osobowości prawnej przez instytucje pieniądza elektronicznego. Zmodyfikowano przenoszoną do ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych z ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2012 r. poz. 1376, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą – Prawo bankowe”, definicję pieniądza elektronicznego, tj. art. 2 pkt 10 ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych, która pozwoliła na objęcie definicją pieniądza elektronicznego również pieniądza serwerowego. W art. 2 pkt 11 zmodyfikowano definicję posiadacza w celu dostosowania do reżimu prawnego, jaki wprowadziła ustawa o usługach płatniczych, która zlikwidowała konstrukcję umowy o elektroniczny instrument płatniczy, stąd też należało zastąpić ją w tym przepisie umową o wydanie pieniądza elektronicznego. W związku z tym, że dyrektywa 2009/110/WE w art. 3 ust. 1 zawiera postanowienie o stosowaniu do instytucji pieniądza elektronicznego odpowiednich przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego zmieniającej dyrektywy 97/7/WE, 2002/65/WE, 2005/60/WE i 2006/48/WE i uchylającej dyrektywę 97/5/WE, dalej „PSD” (implementowanej ustawą o usługach płatniczych), dotyczących instytucji płatniczych (odpowiednie stosowanie do instytucji pieniądza elektronicznego następujących przepisów dyrektywy PSD: art. 5 i art. 10–15, art. 17 ust. 7 i art. 18–25), należało w przepisach zmieniających ustawę o elektronicznych instrumentach płatniczych zawrzeć stosowną regulację. Zgodnie z art. 39 ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych, do instytucji pieniądza elektronicznego odpowiednie zastosowanie mają obecnie przepisy działu IV rozdziału 1 ustawy o usługach płatniczych (przepisy dotyczące krajowych instytucji płatniczych w zakresie podejmowania i prowadzenia przez nie działalności). Zmiany do ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych wprowadzone ustawą o usługach płatniczych objęły przepis zmieniający art. 40 ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych w związku z art. 4 dyrektywy 2009/110/WE, który obniża wysokość obowiązkowego kapitału założycielskiego dla instytucji pieniądza elektronicznego do 350 000 euro. Ponadto uchylono art. 37 ustawy o elektronicznych

instrumentach płatniczych, wymagający dla instytucji pieniądza elektronicznego w formie spółki akcyjnej trzech założycieli. Wymóg ten nie wynikał z właściwych dyrektyw i nie występował wobec innych form prawnych prowadzenia działalności w charakterze instytucji pieniądza elektronicznego. Zmodyfikowano art. 45 ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych z uwagi na to, że dyrektywa 2009/110/WE wyraźnie wskazuje, iż instytucje pieniądza elektronicznego mogą prowadzić każdą inną działalność niż związaną z pieniądzem elektronicznym, stosownie do treści art. 6 dyrektywy 2009/110/WE. Usunięto art. 58 ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych, gdyż ograniczenia, o którym mówi art. 58, nie zawiera ani dawna dyrektywa 2000/46/WE, ani przedmiotowa dyrektywa 2009/110/WE. W art. 60 ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych dokonano zmian będących konsekwencją zmian powyższych przepisów, w tym art. 2 pkt 11 i rezygnacji z umowy o elektroniczny instrument płatniczy, oraz regulujących kwestie wykupu pieniądza elektronicznego, tak aby zachować zgodność z przedmiotową dyrektywą, tj. znieść dotychczasowe ograniczenia wykupu.

Wskazane w dyrektywie 2009/110/WE jako odpowiednio stosowane do instytucji pieniądza elektronicznego przepisy dyrektywy PSD, których odpowiednikiem są przepisy działu I (przepisy dotyczące tajemnicy zawodowej, sądów polubownych), działu IV (w zakresie sprawozdawczości, korzystania przez krajową instytucję płatniczą z usług agentów), działu V (przepisy dotyczące podejmowania i prowadzenia przez instytucje płatnicze działalności na terytorium państwa goszczącego), działu VIII (rejestr krajowych instytucji płatniczych i innych dostawców) i działu VI (nadzór nad krajowymi instytucjami płatniczymi oraz oddziałami unijnych instytucji płatniczych), są natomiast – w wymaganym zakresie – implementowane w niniejszym projekcie uzupełniającej implementacji dyrektywy 2009/110/WE.

3. Jak wskazano wyżej, dokonane zmiany ustawowe nie wyczerpują regulacji, jakie niesie ze sobą dyrektywa 2009/110/WE. Jej wejście w życie wiąże się z koniecznością wprowadzenia dalszych zmian w prawie wewnętrznym. Celem zmian jest uproszczenie przepisów w zakresie rynku płatniczego i ich ujednoczenie z przepisami ustawy o usługach płatniczych, również poprzez uchylenie obecnie obowiązującej ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych, oraz umieszczenie całości zagadnień związanych z wydawaniem pieniądza

elektronicznego, działalnością instytucji pieniądza elektronicznego i świadczeniem przez nie usług płatniczych, w tym ulokowanie transponowanych już rozwiązań tej dyrektywy, w ustawie o usługach płatniczych.

Należy przy tym wskazać, iż terminologia zastosowana w ustawie o elektronicznych instrumentach płatniczych przy przeniesieniu przepisów została dostosowana do terminologii ustawy o usługach płatniczych; usunięcie przymiotnika „elektroniczny” ma jedynie wymiar techniczny, a nie rozszerzający zakres zastosowania tych przepisów.

Podstawowym uzasadnieniem dla przeniesienia zawartości ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych jest fakt, iż dyrektywa 2009/110/WE została zaprojektowana jako akt komplementarny w stosunku do PSD, zaimplementowanej w ustawie o usługach płatniczych, gdyż jej przedmiot mieści się w dużej mierze w przedmiocie regulacji PSD.

Wprawdzie w projekcie nie uznano wydawania pieniądza elektronicznego za usługę płatniczą, gdyż katalog takich usług zawarty w dyrektywie PSD tego nie obejmuje, a ponadto możliwe jest wydawanie pieniądza elektronicznego przez inny podmiot niż ten, który wydaje instrument pieniądza elektronicznego (a więc usługi te nie są tożsame), jednak wydawanie instrumentu pieniądza elektronicznego (zgodnie z terminologią przyjętą w niniejszej ustawie – instrumentu płatniczego, na którym jest przechowywany pieniądz elektroniczny), stanowi usługę płatniczą w rozumieniu dyrektywy PSD.

Należy również zwrócić uwagę na systematykę zastosowaną przez ustawodawcę unijnego w dyrektywie 2009/110/WE, np. w art. 3 dyrektywy 2009/110/WE, w przepisie zezwalającym na prowadzenie działalności dotyczącej pieniądza elektronicznego agentom instytucji pieniądza elektronicznego, rozróżnia się w ust. 4 możliwość dystrybucji i wykupu pieniądza elektronicznego przez agentów (która to działalność nie mieści się w katalogu usług płatniczych), a w osobnym ust. 5 – możliwość „świadczenia usług płatniczych, o których mowa w art. 6 ust. 1 lit. a” (odesłanie do katalogu usług płatniczych), przy jednoczesnym zakazaniu w tym ustępie wydawania pieniądza elektronicznego. Ponadto wskazuje na to również np. art. 5 ust. 2 dyrektywy 2009/110/WE, który stanowi, że „w odniesieniu do działalności, o której mowa w art. 6 ust. 1 lit. a, niezwiązanej z emisją pieniądza elektronicznego, wymagane fundusze własne oblicza się (...)”.

Podobnie dotychczasowa definicja elektronicznego instrumentu płatniczego w ustawie o elektronicznych instrumentach płatniczych obejmowała instrument pieniądza elektronicznego.

Zgodnie z projektem wydawanie pieniądza elektronicznego będzie uregulowane w ustawie o usługach płatniczych, z uwagi na to, że wydawanie instrumentu pieniądza elektronicznego oraz rozliczanie tego pieniądza podlega regulacji ww. ustawy, a ponadto docelowo zostanie rozważone ujęcie tej usługi w katalogu usług płatniczych. Ustawa o usługach płatniczych będzie regulowała również wykup i dystrybucję pieniądza elektronicznego jako usługi ściśle związanej z wydawaniem pieniądza elektronicznego oraz wydawaniem instrumentu płatniczego, na którym jest przechowywany pieniądz elektroniczny.

4. PSD jest aktem późniejszym w stosunku do kompleksowej regulacji pieniądza elektronicznego na gruncie prawa unijnego; regulacja objęta dyrektywą 2009/110/WE nastąpiła już po przyjęciu PSD. Pozwoliło to na ich zsynchronizowanie jako, odpowiednio, *lex specialis* i *lex generalis*. W związku z powyższym także regulacja działalności instytucji pieniądza elektronicznego na gruncie dyrektywy 2009/110/WE zbliżona jest do regulacji działalności instytucji płatniczej zawartej w PSD. Komisja Europejska sygnalizowała możliwość połączenia obu dyrektyw w przyszłości.

Mając to na uwadze, w projekcie przewidziano, że z uwagi na wprowadzenie pełnej regulacji usług płatniczych w ustawie o usługach płatniczych w ramach implementacji dyrektywy 2009/110/WE zasadne jest uchylene ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych, która w przeciwnym razie regulowałaby usługi płatnicze dokonywane za pomocą elektronicznych instrumentów płatniczych tylko w sposób szcątkowy, tj. w zakresie pieniądza elektronicznego i jego instytucji. Utrudniałoby to adresatom przepisów tych dwóch ściśle powiązanych ustaw ich rozumienie i stosowanie.

Odpowiednie przepisy dotyczące instytucji płatniczej będą stosowane wobec instytucji pieniądza elektronicznego, odwołania do przepisów dotyczących instytucji płatniczych oraz kwestie wymagające szczególnego uregulowania względem instytucji pieniądza elektronicznego są umieszczone w nowym dziale VIIa ustawy o usługach płatniczych.

Ustawa o elektronicznych instrumentach płatniczych reguluje obecnie kwestie związane z wydawaniem i używaniem elektronicznych instrumentów płatniczych, w tym instrumentów pieniądza elektronicznego, oraz określa prawa i obowiązki stron umów o elektroniczny instrument płatniczy w zakresie nieuregulowanym w ustawie o usługach płatniczych.

W związku z projektowanym uchynieniem ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych do działu III ustawy o usługach płatniczych w przedkładanym projekcie zostały przeniesione zagadnienia będące poza zakresem objętym dyrektywą 2009/110/WE w zakresie umowy o kartę płatniczą (rozdział 5), w rozdziale 6 zostały umieszczone prawa i obowiązki akceptanta oraz agenta rozliczeniowego. Nowy dział IIIa będzie dotyczył zasad wydawania i wykupu pieniądza elektronicznego i stanowi implementację przepisów dyrektywy 2009/110/WE.

Pozostałe zagadnienia będące poza zakresem regulowanym przez dyrektywę 2009/110/WE, w tym regulacje dotyczące obowiązków raportowania danych dotyczących płatności do Narodowego Banku Polskiego, przeniesiono w projekcie do działu I ustawy o usługach płatniczych jako dodawane art. 14a–14d.

5. Poza implementacją dyrektywy 2009/110/WE projekt wprowadza zmiany obejmujące m.in. poszerzenie katalogu podmiotów oraz produktów możliwych do wyboru przy dystrybucji świadczeń emerytalno-rentowych, tzn. wprowadzenie możliwości wyboru dostawców innych niż banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe oraz możliwość wyboru instrumentu płatniczego, na którym przechowywany będzie pieniądz elektroniczny. Zmodyfikowano przepisy, w których jest mowa o rachunkach bankowych, dając możliwość alternatywnego korzystania z rachunków płatniczych prowadzonych przez dostawców innych niż banki. Zmiany te mają na celu realizację zasady równego traktowania podmiotów działających na podstawie ustawy o usługach płatniczych, zgodnie z PSD, która w zakresie możliwości świadczenia usług płatniczych nie traktuje w sposób uprzywilejowany żadnej kategorii dostawców.

Część przepisów, które nie wynikają z implementacji dyrektywy 2009/110/WE, stanowią przepisy przeniesione z ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych, dotyczące relacji podmiotów uczestniczących w obrocie kartowym (np. uprawnienia wydawców/agentów rozliczeniowych do przekazywania między sobą informacji o użytkownikach/akceptantach).

Dodatkowe zmiany obejmą ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. z 2005 r. Nr 1, poz. 2, z późn. zm.; dalej „ustawa o Narodowym Banku Polskim”), w zakresie poszerzenia możliwości posiadania przez NBP akcji lub udziałów osób prawnych, również takich, które mają istotne znaczenie w zakresie działania NBP na rzecz stabilności krajowego systemu finansowego, co umożliwi szerszą niż dotychczas możliwość realizacji ustawowych zadań NBP w zakresie działań na rzecz stabilności krajowego systemu finansowego, będzie ponadto zgodne z przepisami innych krajów europejskich, gdzie nie istnieje tak szeroki jak w ustawie o Narodowym Banku Polskim zakaz nabywania przez bank centralny akcji bądź udziałów osób prawnych.

I. SPOSÓB IMPLEMENTACJI OPCJI NARODOWYCH PRZEWIDZIANYCH W DYREKTYWIE 2009/110/WE

Dyrektywa 2009/110/WE jest dyrektywą tzw. pełnej harmonizacji. Pełna harmonizacja opiera się na restrykcyjnym wyznaczeniu treści implementowanych regulacji, zapewniającym jednolitość standardów regulacji we wszystkich państwach członkowskich. W konsekwencji proponowane przepisy w pełni odpowiadają uregulowaniom zawartym w dyrektywie 2009/110/WE. Dyrektywa ta przewiduje jednak 12 tzw. opcji narodowych, tj. rozwiązań, co do których każde z państw członkowskich może podjąć decyzję, czy zastosować je w swoim akcie transponującym wprost, zastosować po modyfikacji albo odstąpić od ich wprowadzenia do prawa wewnętrznego. Znaczna część opcji narodowych sformułowanych w dyrektywie 2009/110/WE dotyczących instytucji pieniądza elektronicznego stanowi odpowiednik opcji narodowych zawartych w przepisach PSD odnoszących się do instytucji płatniczej albo też związana jest z przepisami tej dyrektywy. W związku z powyższym proponuje się rozwiązanie polegające na przyjęciu w tym zakresie rozwiązań zaproponowanych w ustawie o usługach płatniczych, będącej implementacją PSD.

Należy wskazać, iż dyrektywa 2009/110/WE przewiduje również pewną elastyczność działania władzy nadzorczej; przepisy te podlegają implementacji (pkt 3 i 5 nie są opcjami narodowymi), ale o ich stosowaniu ma decydować zgodnie z dyrektywą 2009/110/WE władza nadzorcza, tj. w Polsce Komisja Nadzoru Finansowego (zwana dalej „KNF”).

1. Opcja z art. 1 ust. 3 dyrektywy 2009/110/WE przewiduje możliwość odstąpienia od stosowania przepisów określających wymogi dotyczące podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje pieniądza elektronicznego oraz nadzoru ostrożnościowego nad tą działalnością, w stosunku do instytucji wyłączonych z zakresu stosowania dyrektywy dotyczącej instytucji kredytowych (2006/48/WE), z wyjątkiem banków centralnych państw członkowskich oraz instytucji świadczących żyro pocztowe. W projekcie proponuje się przyjęcie tej opcji poprzez uwzględnienie w katalogu podmiotów uprawnionych do wydawania pieniądza elektronicznego (art. 4 ust. 2a i 2b ustawy o usługach płatniczych) spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych (w zakresie upoważnienia wynikającego z odrębnych ustaw, które również w ustawie wprowadzono) oraz banków, co oznacza uwzględnienie w nim również objętego tą opcją Banku Gospodarstwa Krajowego.
2. Artykuł 3 ust. 3 akapit szósty dyrektywy 2009/110/WE uprawnia państwo członkowskie do zwolnienia podmiotów, które zamierzają nabyć lub zbyć znaczny pakiet akcji hybrydowej instytucji pieniądza elektronicznego, z obowiązków informacyjnych wynikających z przeciwdziałania koncentracji znacznego pakietu akcji we władaniu jednego podmiotu oraz do wyłączenia możliwości stosowania przez właściwe organy sankcji wobec hybrydowych instytucji pieniądza elektronicznego w sytuacji nieprzestrzegania wymogów ograniczających koncentrację znacznego pakietu akcji. Opcja ta nie została zaimplementowana w projekcie. Fakt prowadzenia innej działalności gospodarczej (kwalifikującej instytucję jako hybrydową) nie powinien zwalniać jej z obowiązków wynikających z przeciwdziałania koncentracji znacznego pakietu akcji we władaniu jednego podmiotu, które to obowiązki mają umożliwiać sprawowanie wobec nich nadzoru ostrożnościowego.
3. Artykuł 5 ust. 5 dyrektywy 2009/110/WE (przepis dyspozytywny, dedykowany KNF) stanowi, iż na podstawie oceny procesów zarządzania ryzykiem, bazy danych związanych z ryzykiem strat i mechanizmów kontroli wewnętrznej instytucji pieniądza elektronicznego, właściwe organy mogą wymagać od instytucji pieniądza elektronicznego posiadania kwoty funduszy własnych do 20% wyższej od kwoty, która byłaby wynikiem zastosowania odpowiedniej metody zgodnie z ust. 2, lub pozwolić instytucji pieniądza elektronicznego na posiadanie

kwoty funduszy własnych do 20% niższej od kwoty, która byłaby wynikiem zastosowania odpowiedniej metody zgodnie z ust. 2. W projekcie należy implementować to rozwiązanie, gdyż nie jest to opcja narodowa i nastąpiło to w art. 132m ust. 8 ustawy o usługach płatniczych. Pozwoli to organowi nadzoru na zmniejszanie lub zwiększanie wymogów odnoszących się do obowiązku posiadania funduszy własnych w zależności od dodatkowych okoliczności dotyczących konkretnego podmiotu. Dzięki temu np. podmioty nieposiadające wystarczającego kapitału przeznaczonego na fundusze własne będą mogły stać się instytucją pieniądza elektronicznego, o ile organ nadzoru uzna, iż przedstawione przez nie rozwiązania związane z zarządzaniem ryzykiem zapewniają wystarczającą ochronę działalności, alternatywną do posiadania funduszy własnych w pełnej wysokości wymaganej ustawą.

4. Opcja z art. 5 ust. 7 dyrektywy 2009/110/WE polega na możliwości odstąpienia przez państwo członkowskie od wymogu stawianego instytucjom pieniądza elektronicznego określającego minimalne fundusze własne w stosunku do tych instytucji, które są objęte skonsolidowanym nadzorem dominującej instytucji kredytowej na mocy dyrektywy 2006/48/WE, i spełniają warunki określone w art. 69 tejże dyrektywy. Opcja ta nie została zaimplementowana w projekcie. Takie rozwiązanie przyjęto także podczas prac dotyczących transpozycji dyrektywy PSD po konsultacji z grupą roboczą ds. usług finansowych powołaną przy Radzie Rozwoju Rynku Finansowego przy Ministrze Finansów – analogiczna opcja nie została uwzględniona.
5. Artykuł 7 ust. 3 dyrektywy 2009/110/WE (przepis dyspozytywny, dedykowany KNF) przewiduje, iż właściwe organy mogą na podstawie oceny bezpieczeństwa, okresu zapadalności, wartości lub innych czynników ryzyka dotyczących aktywów, w które mogą być inwestowane środki pieniężne instytucji pieniądza elektronicznego, określić, które z nich nie stanowią bezpiecznych, obciążonych niskim ryzykiem aktywów. Określenie kategorii bezpiecznych aktywów nastąpi w akcie wykonawczym do ustawy o usługach płatniczych, zgodnie z proponowanym art. 132o. Wydanie tego rozporządzenia nastąpi po zasięgnięciu opinii KNF. Stanowi to implementację przepisu przyznającego organowi nadzoru możliwość dokonania oceny, czy aktywa, o których mowa w dyrektywie 2006/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r.

w sprawie adekwatności kapitałowej przedsiębiorstw inwestycyjnych i instytucji kredytowych, stanowią aktywa bezpieczne, obciążone niskim ryzykiem (Dz. Urz. UE L 177, str. 201).

6. Artykuł 7 ust. 3 dyrektywy 2009/110/WE przewiduje, iż państwa członkowskie lub właściwe organy mogą również ograniczyć wymogi ochronne z art. 7 ust. 1 dyrektywy 2009/110/WE do środków pieniężnych tych użytkowników usług płatniczych, których indywidualne środki przekraczają próg 600 euro. Opcja ta nie została zaimplementowana w projekcie w celu zapewnienia zgodności z przepisami ustawy o usługach płatniczych implementującymi PSD oraz zwiększenia ochrony posiadaczy pieniądza elektronicznego (bez względu na wartość pieniądza elektronicznego znajdującego się na instrumencie płatniczym).
7. Artykuł 7 ust. 4 dyrektywy 2009/110/WE przewiduje, iż państwa członkowskie mogą określić metodę ochrony środków pieniężnych otrzymanych w zamian za wyemitowany pieniądz elektroniczny oraz środków pieniężnych przeznaczonych na realizację usług płatniczych. W projekcie przewiduje się przyjęcie tej opcji w art. 132n i art. 132q w zw. z art. 78 ustawy o usługach płatniczych, w celu zapewnienia zgodności z podejściem do podobnej opcji wynikającej z PSD w stosunku do krajowych instytucji płatniczych oraz w celu wprowadzenia skutecznej ochrony środków pieniężnych.
8. Artykuł 9 ust. 1 dyrektywy 2009/110/WE (dwie opcje) daje możliwość państwom członkowskim odstąpienia od konieczności spełnienia przez instytucje pieniądza elektronicznego wymogów dotyczących podejmowania i prowadzenia działalności określonych w tytule II tej dyrektywy, pod warunkiem łącznego spełnienia dwóch wymogów. Pierwszy dotyczy dopuszczalnej maksymalnej średniej wartości pieniądza elektronicznego pozostającego w obiegu, która może wynosić maksymalnie 5 mln euro. Drugi wymóg dotyczy osób odpowiedzialnych za zarządzanie przedsiębiorstwem, które nie mogą być skazane za przestępstwa związane z praniem pieniędzy lub finansowaniem terroryzmu lub za inne przestępstwa finansowe. W projekcie przewiduje się przyjęcie tej opcji poprzez umożliwienie świadczenia usług wydawania pieniądza elektronicznego w ograniczonym zakresie, przewidzianym w tej opcji, przez krajowe instytucje płatnicze przy limicie średniej wartości pieniądza elektronicznego w obiegu – 5

mln euro (art. 73a ustawy o usługach płatniczych). Przyjęcie tej opcji jest motywowane potrzebą rozwoju pieniądza elektronicznego, a decyzja o przyznaniu takich uprawnień podmiotom, które świadczą już inne usługi płatnicze, wydaje się najwłaściwszą z punktu widzenia bezpieczeństwa i ochrony użytkowników.

9. Artykuł 9 ust. 4 dyrektywy 2009/110/WE uprawnia państwa członkowskie do ograniczenia możliwości prowadzenia dodatkowych rodzajów działalności określonych w art. 6 dyrektywy w stosunku do osób prawnych zarejestrowanych zgodnie z art. 9, tj. mimo niespełnienia wymogów określonych w tytule II (ogólnych zasad ostrożnościowych, wymogu posiadania minimalnego kapitału założycielskiego w wysokości 350 000 euro, funduszu własnego wyliczonego na podstawie art. 5 i specjalnych wymogów ochrony środków pieniężnych). Opcja ta nie została zaimplementowana w projekcie, gdyż skorzystanie z opcji z art. 9 ust. 1 dyrektywy 2009/110/WE polegać ma na przyznaniu uprawnienia do wydawania pieniądza elektronicznego podmiotom już uprawnionym do świadczenia innych usług płatniczych (krajowym instytucjom płatniczym). Odebranie im możliwości prowadzenia działalności, do których są uprawnione na mocy wydanego już zezwolenia/wpisu do rejestru, skutkowałoby odebraniem uprawnienia nabytego wcześniej.
10. Artykuł 18 ust. 2 dyrektywy 2009/110/WE daje możliwość wprowadzenia przepisu pozwalającego na automatyczne udzielanie zezwolenia oraz automatyczny wpis do rejestru instytucji pieniądza elektronicznego, w przypadku gdy właściwy organ posiada dokumentację potwierdzającą spełnianie przez instytucje pieniądza elektronicznego wymogów określonych w art. 3–5 dyrektywy 2009/110/WE. Opcja ta nie została zaimplementowana w projekcie. Takie rozwiązanie przyjęto także podczas prac dotyczących transpozycji PSD – analogiczna opcja nie została uwzględniona, przy poparciu KNF, jako organu udzielającego zezwoleń
11. Artykuł 19 dyrektywy 2009/110/WE wprowadza zmiany w art. 11(5)d dyrektywy 2005/60/WE z dnia 26 października 2005 r. w sprawie przeciwdziałania korzystaniu z systemu finansowego w celu prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu (Dz. Urz. UE L 309, str. 15). Opcja polega na możliwości stosowania przez państwo członkowskie pewnych odstępstw od wymogów należytej

staranności w odniesieniu do pieniądza elektronicznego przez instytucje pieniądza elektronicznego. W projekcie ustawy, w art. 11, który wprowadza zmiany do ustawy z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2010 r. Nr 46, poz. 276, z późn. zm.) przewidziano, że instytucje pieniądza elektronicznego będą zwolnione ze stosowania względem użytkowników środków bezpieczeństwa finansowego wymienionych w art. 8b ust. 3 pkt 1–3 tej ustawy w stosunku do pieniądza elektronicznego w określonym w art. 9d ust. 1 pkt 2 lit. d tej ustawy zakresie uzależnionym od wartości pieniądza elektronicznego przechowywanego na instrumencie płatniczym. Nie będą jednak zwolnione ze stosowania względem użytkowników środka bezpieczeństwa, o którym mowa w art. 8b ust. 3 pkt 4 (polegającym na bieżącym monitorowaniu stosunków gospodarczych z użytkownikiem), co jest wynikiem generalnego przyjęcia przez ustawodawcę nieodstępowania od obowiązku stosowania tego środka bezpieczeństwa w stosunku do instytucji zobowiązanych w rozumieniu tej ustawy (art. 9d ust. 1). Natomiast opcja polegająca na możliwości zwiększenia progu (z 250 euro do 500 euro), do którego instytucje byłyby zwolnione ze stosowania ww. środków względem krajowych transakcji płatniczych, nie została zaimplementowana w projekcie w celu niewprowadzania uprzywilejowań dla takich transakcji względem transakcji wykonywanych na terenie innych państw członkowskich.

12. Opcja z art. 22 (3) PSD, do której odsyła dyrektywa 2009/110/WE, przewiduje możliwość odpowiedniego uwzględnienia zasad dotyczących przestrzegania tajemnicy przewidzianych w art. 44–52 dyrektywy 2006/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe, dalej „dyrektywa 2006/48/WE”. Opcja ta jest już transponowana, nastąpiło to poprzez zmianę art. 16 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1149, z późn. zm.). Ponadto art. 44–52 dyrektywy 2006/48/WE zostały implementowane w ustawie o Narodowym Banku Polskim, w ustawie – Prawo bankowe, w ustawie z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 711, z późn. zm.) oraz w ustawie z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. z 2012 r. poz. 1112, z późn. zm.).

II. UZASADNIENIE SZCZEGÓŁOWE

Projekt ustawy o zmianie ustawy o usługach płatniczych oraz niektórych innych ustaw zawiera 38 artykułów.

1. Art. 1 obejmuje zmiany, których wprowadzenie proponuje się w ustawie o usługach płatniczych.

- 1) Proponuje się nowe brzmienie art. 1 określającego zakres przedmiotowy ustawy. Zmiana polega na jego rozszerzeniu o wydawanie i wykup pieniądza elektronicznego, zasady prowadzenia działalności instytucji pieniądza elektronicznego, działających poprzez oddział zagranicznych instytucji pieniądza elektronicznego i ich agentów oraz nadzór nad tymi podmiotami.
- 2) Potrzeba zmiany art. 2 wynika z konieczności wprowadzenia definicji nowych pojęć, związanych z działalnością instytucji pieniądza elektronicznego.

Podstawową zmianą jest nowa systematyka i definicje w zakresie samej instytucji pieniądza elektronicznego. W projekcie wprowadzono spójny – w stosunku do istniejących definicji instytucji płatniczych – podział na krajowe i unijne instytucje pieniądza elektronicznego. Proponuje się odrębną definicję zagranicznej instytucji pieniądza elektronicznego, uzyskując w ten sposób przejrzystość przepisów dotyczących tych instytucji w stosunku do stanu prawnego istniejącego na tle ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych. W związku z liberalizującymi przepisami dyrektywy 2009/110/WE proponuje się również (na wzór hybrydowych instytucji płatniczych) definicję hybrydowej instytucji pieniądza elektronicznego, wykonującej inne rodzaje działalności gospodarczej oprócz tych objętych zezwoleniem lub do których taka instytucja jest uprawniona w związku z posiadaniem zezwoleniem. Wprowadzono także definicję biura usług płatniczych oraz zmodyfikowano definicję hybrydowego biura usług płatniczych (dostosowując ją do zakresu usług płatniczych, które świadczy takie biuro).

Do istotnych definicji, które proponuje się w słowniczku, należy definicja „średniej wartości pieniądza elektronicznego pozostającego w obiegu”. Definicja ta, zgodna z dyrektywą 2009/110/WE, pełni kluczową rolę, gdyż średnia wartość pieniądza elektronicznego pozostającego w obiegu jest

podstawą do obliczenia wymaganych funduszy własnych instytucji pieniądza elektronicznego na cele działalności polegającej na wydawaniu pieniądza elektronicznego.

Projekt nie dokonuje modyfikacji definicji rachunku płatniczego. Należy jednocześnie zastrzec, że wszystkie rodzaje rachunków płatniczych wykorzystywanych do wykonywania transakcji płatniczych podlegają reżimowi ustawy o usługach płatniczych. Wyłączeniami są objęte te rachunki, których funkcja w praktyce obrotu nie polega na realizacji transakcji płatniczych, a mają charakter czysto oszczędnościowy (np. rachunki oszczędnościowe, rachunki lokat). Rachunek płatniczy to rachunek prowadzony dla jednego lub większej liczby użytkowników służący do wykonywania transakcji płatniczych. W zakresie czynności stanowiącej usługę płatniczą funkcję rachunku płatniczego w rozumieniu art. 2 pkt 25 ustawy o usługach płatniczych pełnią wszystkie rachunki, o których mowa w art. 49 ust. 1 pkt 1–3 ustawy – Prawo bankowe. W odniesieniu do lokat terminowych traktowane są jako rachunek płatniczy tylko rachunki lokat pozwalających na dokonanie przez klienta w każdym czasie samodzielnego jej zasilenia lub wycofania środków bez jakichkolwiek ograniczeń i restrykcji w czasie trwania umowy.

Do słowniczka została dodana także definicja wydawcy instrumentu płatniczego.

Proponuje się przeniesienie z ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych, dostosowanych do terminologii ustawy o usługach płatniczych, definicji – agenta rozliczeniowego, akceptanta oraz karty płatniczej, zmodyfikowanej poprzez uwzględnienie w niej instrumentów podobnych (w tym zakresie dokonano fuzji terminu „karta płatnicza” i terminu „instrument podobny” w stosunku do dyrektywy PSD, która się nimi posługuje, nie definiując ich).

Definicja instrumentu pieniądza elektronicznego nie została przeniesiona do projektu, gdyż jest ona konsumowana przez definicję instrumentu płatniczego. Pojęcie elektronicznego instrumentu płatniczego zostało zastąpione pojęciem instrumentu płatniczego, ponieważ na gruncie ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych, elektronicznym instrumentem

płatniczym jest każdy instrument płatniczy zgodnie z terminologią przyjętą w ustawie o usługach płatniczych (która odnosi się do instrumentów elektronicznych poprzez określenia zakresu zastosowania). Ponadto została przeniesiona i zmodyfikowana (w oparciu o wymogi implementacji) definicja pieniądza elektronicznego; nowe brzmienie jest bardziej zrozumiałe, odpowiadające dyrektywie i technicznie neutralne. Zakres tej definicji jest bardzo szeroki, bowiem w intencji ustawodawcy unijnego obejmuje nie tylko wszystkie produkty z zakresu pieniądza elektronicznego dostępne obecnie na rynku, ale także te produkty, które mogą pojawić się w przyszłości. Zapewniono przy tym zgodność projektowanej definicji z przepisami regulującymi działalność Narodowego Banku Polskiego, które przewidują, że jedynie NBP ma prawo emisji znaków pieniężnych i tylko te znaki pieniężne są prawnym środkiem płatniczym na terenie Rzeczypospolitej (por. art. 31 i 32 ustawy o Narodowym Banku Polskim). Definicje z dyrektywy 2009/110/WE dostosowano do terminologii przyjętej w polskim systemie prawnym.

Nie przeniesiono definicji posiadacza, jednak ustawa posługuje się pojęciem posiadacza pieniądza elektronicznego. Definicja karty płatniczej została natomiast zmodyfikowana w celu uwzględnienia postępu technologicznego i objęcia funkcjonujących na rynku rozwiązań, które nie przybierają zewnętrznej postaci karty (np. zbliżeniowe karty płatnicze w postaci różnych urządzeń, np. breloczków, zegarków itp.). Funkcjonują one analogicznie (mogą nie być odróżniane przez systemy transakcyjne) do tradycyjnie rozumianych plastikowych kart płatniczych. Definicję karty płatniczej pozostawiono dla uzyskania czytelności w odniesieniu do pojęcia i definicji instrumentu płatniczego, który obejmuje również instrument płatniczy, na którym przechowywany jest pieniądz elektroniczny. Jednym natomiast z ostatnich elementów wyróżniających kartę płatniczą od innych instrumentów płatniczych jest fakt uregulowania podstawowych zasad dokonywania i rozliczania transakcji płatniczych realizowanych za pomocą takich kart przez krajowe i międzynarodowe organizacje płatnicze.

Ze względu na rozszerzenie zakresu przedmiotowego ustawy dostosowano definicje – agenta, macierzystego państwa członkowskiego, oddziału,

goszczącego państwa członkowskiego, właściwych organów nadzorczych, osoby zarządzającej oraz odpowiednio zmodyfikowano katalog dostawców usług płatniczych. W definicji agenta odwołano się do wykonywania działalności polegającej na wykupie pieniądza elektronicznego, z pominięciem jego dystrybucji, która nie będzie w sposób szczególny regulowana w ustawie o usługach płatniczych.

Przeniesienie definicji agenta rozliczeniowego z jednoczesną zmianą systemową polegającą na zniesieniu obowiązku uzyskania zgody NBP na prowadzenie działalności składającej się dotychczas częściowo na wykonywanie działalności, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 5 ustawy o usługach płatniczych (*acquiring'u*) – tj. prowadzenie systemów autoryzacji i rozliczeń, a co za tym idzie zniesieniu odrębnego licencjonowania działalności agentów rozliczeniowych oraz usunięciem pojęcia „system autoryzacji i rozliczeń”, wraz z modyfikacją opisu działalności, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 5 ustawy o usługach płatniczych.

Prowadzenie systemów rozliczeń w razie gdyby niebankowy agent rozliczeniowy zdecydował się również na taką działalność oprócz działalności w zakresie *acquiringu* określonym w projekcie – podlega reżimowi licencjonowania z ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami (Dz. U. z 2010 r. Nr 112, poz. 743, z późn. zm., dalej „ustawa o ostateczności rozrachunku”). Jednocześnie określono, iż każdy podmiot świadczący usługę, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 5 ustawy, jest agentem rozliczeniowym, w związku z czym będzie mogła nim być również instytucja pieniądza elektronicznego, co stanowi implementację dyrektywy 2009/110/WE.

Utrzymanie definicji agenta rozliczeniowego i akceptanta, mimo usunięcia pojęcia „system autoryzacji i rozliczeń”, jest podyktowane – w stosunku do akceptanta – potrzebą zachowania przejrzystości przy określaniu statusu prawnego charakterystycznej grupy podmiotów będących akceptantami (punktów usługowo-handlowych), którzy stanowią dużą i charakterystyczną grupę użytkowników usług płatniczych (odbiorców), a w stosunku do agenta rozliczeniowego – utrzymaniem szczególnych regulacji odnoszących się do

tej kategorii dostawców (art. 12a, art. 59e–59i). Pojęcie agenta rozliczeniowego, w stosunku do funkcjonującego na gruncie ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych, obejmuje poza bankami, instytucjami kredytowymi i instytucjami płatniczymi każdego innego dostawcę świadczącego usługę, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 5 ustawy o usługach płatniczych.

Zdefiniowano również pojęcie środków finansowych, istotne dla właściwej interpretacji przepisów o funduszach własnych krajowej instytucji płatniczej.

Z ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych nie przeniesiono definicji bankomatu z uwagi na to, że znaczenie tego terminu nie budzi wątpliwości i nie jest potrzebne do prawidłowej wykładni przepisów.

W związku ze zniesieniem licencjonowania przez NBP prowadzenia działalności polegającej na prowadzeniu systemu autoryzacji i rozliczeń nie przeniesiono definicji systemu autoryzacji i rozliczeń.

- 3) Proponowana zmiana art. 3 ust. 1 pkt 5, tj. określenia zakresu usługi płatniczej, o której mowa w pkt 5 (tzw. *acquiring*), jest związana z usunięciem pojęcia system autoryzacji i rozliczeń, w związku z czym doprecyzowano, co wchodzi w zakres tej usługi (obsługa autoryzacji transakcji inicjowanych przy pomocy instrumentów płatniczych, przesyłanie zleceń płatniczych do podmiotu, który zapewnia rozliczenie i rozrachunek w systemach płatniczych, których jest uczestnikiem). Definicja *acquiring'u* została skonstruowana w taki sposób, aby nie obejmowała czynności właściwych dla systemów płatności. Chodzi o dokonywanie rozliczenia lub rozrachunku, czynności te charakteryzują bowiem systemy płatności, o których mowa w art. 1 pkt 1 ustawy o ostateczności rozrachunku, a ich prowadzenie podlega nadzorowi sprawowanemu przez Prezesa NBP. Jeżeli agent rozliczeniowy dokonuje rozliczenia lub rozrachunku, nie jest to działalność *acquiring'u*, (podobnie nie stanowiło to czynności w ramach prowadzenia systemu autoryzacji i rozliczeń), ale dodatkowa działalność regulowana ww. ustawą. Podmioty, które posiadają zgodę na prowadzenie systemu autoryzacji i rozliczeń, mają obowiązek uzyskania zezwolenia na świadczenie usługi, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 5 ustawy o usługach

płatniczych, zgodnie z obowiązkiem nałożonym tą ustawą na wszystkie podmioty świadczące usługi płatnicze.

Usunięcie pojęcia system autoryzacji i rozliczeń spowoduje także zniesienie podwójnego obowiązku licencyjnego nałożonego na podmioty świadczące usługę *acquiring'u* (zezwoleń KNF na świadczenie usługi płatniczej i zgoda Prezesa NBP na prowadzenie systemu autoryzacji i rozliczeń).

Zmiana definicji usługi, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 5, nie będzie wiązała się z koniecznością ubiegania się o nowe zezwolenia na świadczenie tej usługi przez instytucje płatnicze, które uzyskały takie zezwolenie przed wejściem w życie ustawy. W obecnym stanie prawnym obowiązują podwójne obowiązki licencyjne (zezwoleń KNF i zgoda NBP), natomiast po wejściu w życie ustawy zgoda NBP, wydawana na podstawie ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych, zostanie zastąpiona wydaniem przez NBP opinii w toku postępowania o wydanie zezwolenia na świadczenie usługi, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 5. Ciągłość wpływu banku centralnego na udzielenie zgody na świadczenie tej usługi pozostanie zachowana. Zmiana art. 3 ust. 1 pkt 2 lit. b jest związana z rozszerzeniem definicji karty płatniczej, która obejmie również instrumenty podobne.

Zmiana definiowania usługi płatniczej, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 7, ma na celu dostosowanie definicji do definicji zawartej w dyrektywie 2007/64/WE oraz ma związek ze zmianą brzmienia art. 6 pkt 12 (w którym zastępuje się pojęcie „pośrednik” pojęciem „dostawca usług telekomunikacyjnych, cyfrowych lub informatycznych”).

- 4) Proponowane brzmienie art. 4 dostosowuje jego postanowienia do rozszerzonego zakresu przedmiotowego ustawy o usługach płatniczych. W szczególności dodawane ust. 2a i 2b wprowadzają zamknięty katalog wydawców pieniądza elektronicznego. Uwzględniono w tym katalogu również spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, w tym Krajową SKOK. Katalog uwzględnia również oddziały zagranicznych instytucji pieniądza elektronicznego, zgodnie z przepisami dyrektywy 2009/110/WE. Należy jednak wskazać, iż kasy oszczędnościowo-kredytowe oraz Poczta Polska S.A. będą mogły świadczyć usługi związane z wydawaniem pieniądza elektronicznego tylko w związku z upoważnieniem zawartym w ustawach

w sposób szczegółowo regulujących ich działalność. W tym celu proponuje się dokonanie zmian ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2012 r. poz. 885 i 1166) – zmiana objęta art. 21 projektu, oraz ustawy z dnia 5 września 2008 r. o komercjalizacji państwowego przedsiębiorstwa użyteczności publicznej „Poczta Polska” (Dz. U. Nr 180, poz. 1109 oraz z 2012 r. poz. 1529) – zmiana objęta art. 19 projektu.

- 5) Uzupełnienie art. 5 ust. 2 o wskazanie art. 14a–14c, do których nie będzie się stosowało ograniczenia, o którym mowa w tym przepisie, ma na celu zapewnienie NBP dostępu do odpowiednich danych dotyczących rynku płatniczego (bez ograniczeń wynikających ze stosowania ustawy wyłącznie w przypadku, gdy dostawcy prowadzą działalność na terenie państw członkowskich). Zmiana ust. 3 wynika z potrzeby uzyskiwania przez NBP na podstawie art. 14a–14c informacji o usługach wykonywanych w każdej walucie. Zmiana ust. 4 wynika z tego, iż dyrektywa 2009/110/WE nie wprowadza ograniczenia walutowego (ma ona zastosowanie do pieniądza elektronicznego wydawanego w każdej walucie).

Usunięto ust. 5, tj. przepis o stosowaniu Kodeksu cywilnego, ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych oraz ustawy – Prawo bankowe. Przepisy tych ustaw stosuje się wprost; w tym zakresie zatem istniejące odesłanie jest zbędne.

- 6) Zmiana w art. 6 (wprowadzenie do wyliczenia) w związku z nowym art. 6a wynika z faktu, iż pewne przepisy będą stosowane do usług niestanowiących usług płatniczych w rozumieniu ustawy o usługach płatniczych. W art. 6 zmodyfikowano pkt 8, m.in. poprzez dodanie zwrotu „pomiędzy”. Obecnie obowiązujący przepis mógł prowadzić do wątpliwości interpretacyjnych, a nawet sprzeczności, umożliwiając interpretację polegającą na wyłączeniu wszystkich transakcji płatniczych we wszystkich systemach płatności spod zakresu ustawy, stanowiąc tym samym szerszy (niż określony w PSD) zakres wyłączenia. Wyłączenie określone w art. 3 pkt h PSD ma bowiem węższy zakres, ograniczony do transakcji pomiędzy „profesjonalnymi” uczestnikami systemów płatności. Poprzednia redakcja przepisu mogła przyczynić się do powstawania daleko idących interpretacji wyłączających spod zakresu ustawy

również transakcje płatnicze inicjowane przez użytkowników (wszystkie transakcje w systemach płatności dokonywane są w toku ich realizacji za pośrednictwem jednego z wymienionych w przepisie podmiotów).

Zmiana pkt 11 wynika ze zmiany definiowania usługi *acquiring'u*.

Zmiana pkt 12 ma na celu poszerzenie wyłączenia stosowania ustawy o usługach płatniczych o urządzenia, które tylko pozwalają na pobranie treści cyfrowej lub na skorzystanie z niej. Dotychczasowe brzmienie uzależniało bowiem wyłączenie od tego, czy urządzenie jest starszym, czy nowszym modelem (użycie zwrotu „tego” decyduje bowiem obecnie, że wyłączenie dotyczy urządzenia, które pobiera treść cyfrową i ją wykorzystuje). Nowe brzmienie (użycie słowa „takiego”) jest zgodne z motywem szóstym PSD oraz z oryginalnym brzmieniem dyrektywy.

- 7) Proponowany art. 6a jest związany z tym, że niektóre przepisy ustawy dotyczące ochrony użytkownika i wykonywania obowiązków informacyjnych wobec NBP będą stosowane także w przypadku usług dotychczas wyłączonych (art. 6 pkt 11). Ma to na celu zapewnienie NBP dostępu do odpowiednich danych dotyczących rynku płatniczego, m. in. na potrzeby sprawowania funkcji nadzorczej nad systemami płatniczymi zgodnie z art. 127 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz ma na celu zapewnienie ochrony nie tylko użytkowników usług płatniczych, ale też usług do nich zbliżonych, a wyłączonych z katalogu usług płatniczych. Wyłączenie z PSD oznacza bowiem, iż ustawodawca unijny nie odnosi się do tego zakresu, a ustawodawca krajowy może wprowadzić dowolny reżim prawny w tym zakresie, w tym ochronny, np. zbliżony (jak w tym przypadku) do reżimu zaprojektowanego w PSD. Przepis ten stanowi częściowo odpowiednik art. 1 ust. 3 ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych. Obowiązek stosowania przepisów ustawy o usługach płatniczych przez podmioty prowadzące działalność wyłączonej spod jej zakresu będzie wymagał okresu przejściowego na dostosowanie się do tych obowiązków, do których na gruncie ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych nie były one zobowiązane (art. 24).
- 8) Zmiana art. 7 jest zgodna z przepisami zarówno dyrektywy 2009/110/WE, jak i dyrektywy 2000/46/WE; stanowi co do zasady przeniesienie przepisów

ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych. Określa zakres obowiązków wydawcy pieniądza elektronicznego wynikających z zawarcia umowy o wydanie pieniądza elektronicznego. Z art. 12 dyrektywy 2009/110/WE wynika zakaz oferowania odsetek lub jakichkolwiek innych korzyści związanych z długością okresu, w jakim posiadacz pieniądza elektronicznego posiada pieniądz elektroniczny. W związku z tym art. 7 ust. 4 stanowi, że środki pieniężne przekazane w zamian za pieniądz elektroniczny wydawcy pieniądza elektronicznego nie mogą być oprocentowane ani nie mogą przynosić żadnych innych pożytków uzależnionych od okresu posiadania pieniądza elektronicznego. Ponadto instytucja pieniądza elektronicznego (podobnie jak instytucja płatnicza) nie może prowadzić działalności polegającej na przyjmowaniu depozytów lub innych środków podlegających zwrotowi w rozumieniu ustawy – Prawo bankowe (art. 7 ust. 2). Pieniądz elektroniczny jest bowiem elektronicznym substytutem monet i banknotów, służącym dokonywaniu płatności, zazwyczaj na ograniczoną kwotę, a nie instrumentem oszczędnościowym. Ponadto w art. 7 ust. 3 poszerzono istniejący względem instytucji płatniczych zakaz oprocentowywania rachunków płatniczych o rachunki prowadzone przez instytucje pieniądza elektronicznego.

Zmiana art. 8 wynika z przyjęcia przez projektodawcę założenia, że umowa o wydanie pieniądza elektronicznego nie stanowi umowy o usługę płatniczą, stąd konieczne było rozszerzenie przepisu ustanawiającego nieważność postanowień umowy o wydanie pieniądza elektronicznego sprzecznych z ustawą. Wprowadzenie pojęcia posiadacza pieniądza elektronicznego (osoby posiadającej pieniądz elektroniczny) wymaga odpowiedniego dostosowania przepisów odnoszących się do użytkownika usług płatniczych.

- 9) i 10) Zmiany art. 11 i 12 mają na celu objęcie obowiązkiem zachowania tajemnicy zawodowej wszystkich wydawców pieniądza elektronicznego w zakresie usług niestanowiących usługi płatniczej, tj. wydawania, wykupu i dystrybucji pieniądza elektronicznego oraz wynikają z konieczności odniesienia przepisów dotyczących tajemnicy zawodowej do informacji o posiadaczu pieniądza elektronicznego. Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej obejmie też nowe podmioty (przedsiębiorców, innych niż agenci,

dokonujących wykupu lub prowadzących dystrybucję pieniądza elektronicznego).

- 11) Artykuł 12a odpowiada przeniesionemu z ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych art. 68. Uprawnia wydawców pieniądza elektronicznego do wymiany między sobą informacji o użytkownikach nienależycie wykonujących umowy o wydanie instrumentu płatniczego, a także agentów rozliczeniowych do wymiany informacji o akceptantach nienależycie wykonujących obowiązki umowne (z którymi umowy zostały rozwiązane).
- 12) Zmieniony art. 14 dotyczący nadzoru uwzględnia rozszerzenie zakresu podmiotowego ustawy o usługach płatniczych. Ponadto zmiana art. 14 polega na określeniu, że nadzór KNF lub innego organu sprawującego nadzór nad dostawcami jest wykonywany w zakresie zgodności ich działalności z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 260/2012 z dnia 14 marca 2012 r. ustanawiającego wymogi techniczne i handlowe w odniesieniu do poleceń przelewu i poleceń zapłaty w euro oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 924/2009. Zgodnie bowiem z art. 10 rozporządzenia 260/2012 państwa członkowskie wyznaczają właściwe organy odpowiedzialne za zapewnienie przestrzegania tego rozporządzenia.
- 13) Dodane art. 14a–14d powtarzają przepisy z uchylanej ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych (z pewnymi modyfikacjami – np. rezygnacja z przekazywania informacji o próbach przeprowadzenia transakcji zmierzających do naruszenia prawa, natomiast dodanie informacji o wartości przeprowadzonych transakcji naruszających prawo). Przepisy te nakładają na agenta rozliczeniowego obowiązek przekazywania do NBP informacji dotyczących liczby akceptantów, liczby urzędzeń akceptujących instrumenty płatnicze, liczby i wartości wykonanych transakcji płatniczych, wykonanych transakcji płatniczych naruszających przepisy prawa albo reguły uczciwego obrotu oraz wartości spowodowanych w związku z tym strat. Informacje określone w art. 14a ust. 1 pkt 1–2 mają pomóc NBP w ustaleniu rozmiarów działalności prowadzonej przez poszczególnych agentów rozliczeniowych. Podając liczbę urzędzeń akceptujących instrumenty płatnicze, należy uwzględnić m.in. bankomaty. Z kolei art. 14a ust. 1 pkt 3

pełni funkcję sygnalizującą istnienie ewentualnych luk natury prawnej lub technicznej w istniejącym systemie rozliczeń. Na podstawie przedstawionego rozróżnienia widać wyraźnie, że w projekcie ujęto szeroko obowiązki agenta rozliczeniowego co do przekazywania informacji zagrażających bezpieczeństwu systemu rozliczeń pieniężnych. Powyższe obowiązki będą sprecyzowane w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw instytucji finansowych (art. 14d). Sprecyzowano, że NBP przekazuje wskazane informacje do Komisji Nadzoru Finansowego.

Przeniesiono z ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych art. 15 ust. 4 i art. 64 poprzez dodanie przepisów dotyczących obowiązków informacyjnych wobec NBP dla wydawców instrumentów płatniczych oraz wydawców pieniądza elektronicznego. Zamieniono zwrot „banki i instytucje pieniądza elektronicznego” na szersze pojęcie „wydawcy pieniądza elektronicznego” (obejmujący m.in. także spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe).

- 14) Zmiana art. 15 polega na objęciu tym przepisem (uprawniającym do wniesienia skargi do organu nadzoru) również działalności wydawcy pieniądza elektronicznego.
- 15) Zmiana art. 16 ma związek z dodawanym art. 32a (przenoszonym z ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych art. 23) i wyłączeniem możliwości wyłączenia jego stosowania w stosunkach z użytkownikiem niebędącym konsumentem.
- 16) Zmiana w art. 17 ust. 3 stanowi wyraz ujednolicenia w ustawie o usługach płatniczych zapisu o opłatach i polega na zastąpieniu dotychczasowego zapisu, zgodnie z którym opłata uwzględnia stopień pracochłonności usługi oraz faktycznych kosztów ponoszonych przez dostawcę, ogólnym terminem „koszty ponoszone przez dostawcę”. Zmiana ta ma na celu lepsze odzwierciedlenie zapisu dotyczącego kosztów z PSD (koszty adekwatne i zgodne z faktycznie poniesionymi) i generalnie nie ma na celu zmiany zakresu kosztów.
- 17) Zmiana art. 19 ust. 1 pkt 1 lit. a ma związek z dodawanym art. 32a i ma na celu zapewnienie, by w przypadku wydawania kart płatniczych o ograniczonym limicie, informacja o sposobie oznaczenia akceptantów oraz

bankomatów i innych miejsc, w których mogą być dokonywane transakcje płatnicze, była zawsze udostępniana przez dostawcę płatnikowi.

- 18) Proponowany ust. 1a w art. 28 nakłada na agentów rozliczeniowych obowiązek przekazania akceptantowi (na jego żądanie) informacji dotyczącej wysokości i rodzajów opłat nakładanych przez agenta na akceptanta z wyszczególnieniem wchodzących w ich skład opłat na rzecz organizacji kartowej oraz opłat na rzecz wydawcy karty. Ma to na celu udostępnienie akceptantom pełnej informacji o kosztach związanych z przyjmowaniem płatności kartą płatniczą. Przepis ten jest odpowiedzią na brak przejrzystości w określaniu kosztów, którymi są obciążone transakcje wykonywane przy pomocy kart płatniczych. Odniesienie się w tym przepisie wyłącznie do opłat związanych z kartami płatniczymi wiąże się z sytuacją na polskim rynku, charakteryzującym się wysokimi i nietransparentnymi kosztami obsługi transakcji płatniczych wykonywanymi przy pomocy instrumentów płatniczych będących kartami płatniczymi.
- 19) Art. 32a stanowi odpowiednik przenieszonego z ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych art. 23 i utrzymuje tym samym obowiązek wydawcy karty płatniczej informowania użytkownika o sposobie oznaczenia akceptantów oraz bankomatów i innych miejsc, w których mogą być dokonywane transakcje płatnicze przy użyciu karty płatniczej.
- 20) Zmiana w art. 36 ust. 2 stanowi wyraz ujednolicenia w ustawie o usługach płatniczych zapisu o opłatach i polega na zastąpieniu dotychczasowego zapisu, zgodnie z którym opłata uwzględnia stopień pracochłonności usługi oraz faktycznych kosztów ponoszonych przez dostawcę, terminem ogólnym „koszty ponoszone przez dostawcę”.
- 21) Nowy art. 39a jest wzorowany na przepisach ustawy – Prawo bankowe. Reguluje wypłatę środków pieniężnych w postaci pieniądza elektronicznego znajdujących się na instrumencie płatniczym oraz wypłatę środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku płatniczym w przypadku śmierci użytkownika, z przeznaczeniem na koszty pogrzebu, zwrot świadczeń nienależnie wypłaconych na ten instrument płatniczy lub rachunek płatniczy przez organ wypłacający świadczenie z ubezpieczenia lub zabezpieczenia społecznego albo uposażenie w stanie spoczynku (za okres po śmierci

użytkownika). Przepis ma zastosowanie do rachunków płatniczych, w zakresie nieuregulowanym w ustawach regulujących działalność banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.

Ustęp 3 zdanie drugie zawiera enumeratywnie wymienione dane, które mogą być przekazywane przez dostawcę organowi wypłacającemu świadczenie.

- 22) Zmiana w art. 46 ust. 6 ma charakter korekty legislacyjnej, koniecznej z uwagi na uchylenie ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych. Podobny charakter mają pozostałe zmiany redakcyjne, które wprowadzono w projekcie ustawy (zmiana pojęcia „operacja” na pojęcie „transakcja płatnicza”).
- 23) Zmiana art. 52 ust. 5 wynika z rozszerzenia definicji karty płatniczej, która obejmie podobne instrumenty płatnicze.
- 24) Proponowany art. 55b wynika z uchylanego w ustawie – Prawo bankowe przepisu art. 63a i dotyczy czasu wykonywania transakcji płatniczych związanych z wpłatami z tytułu składek pobieranych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Przepis określa dodatkowy – w stosunku do określonego w art. 54 ust. 1 – wymóg w odniesieniu do terminu wykonywania transakcji wynikających z transferu składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne (niezwłocznie). Utrzymanie takiego zapisu (przeniesionego z ustawy – Prawo bankowe) jest zgodne z motywem 43 PSD, zgodnie z którym państwa członkowskie mają możliwość ustalania przepisów określających krótszy termin od stosowanego co do zasady, w celu zapobieżenia obniżeniu poziomu usług w porównaniu ze stanem obecnym. Artykuł 55a ust. 1 polega na objęciu transakcji płatniczych wynikających z należności, do których stosuje się ustawę z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 227, z późn. zm.) wyłączeniem możliwości przedłużania ich realizacji o jeden dzień w przypadku otrzymania zlecenia w postaci papierowej. Ustępy 2 i 3 art. 55a przenoszą odpowiedzialność z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na dostawcę, w przypadku zwłoki z wypłatą tych świadczeń świadczeniobiorcy, w razie niedochowania przez dostawcę terminu, o którym mowa w art. 54 ust. 1.

25) Nowy rozdział 5 w dziale III („Karty płatnicze”) zawiera przeniesione z ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych przepisy szczegółowe w zakresie umowy o kartę płatniczą. Odstąpiono od definiowania umowy o kartę płatniczą, gdyż ta zawiera się w ogólnej umowie o usługę płatniczą. Art. 59a reguluje, że umowa o kartę płatniczą wskazuje osoby upoważnione do jej używania (co stanowi odpowiednik art. 20 ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych). Nie przeniesiono do projektu przepisu stanowiącego, że wydawca jest właścicielem instrumentu płatniczego. Pozostawiono to do regulacji umownych. Instrumentem płatniczym może być „zbiór procedur”, co powoduje, że przedmiotowy przepis mógłby budzić istotne problemy interpretacyjne. Przeniesiono natomiast przepis art. 70 ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych (i doprecyzowano jego treść), zgodnie z którym (art. 59d) wydawca może wykonywać prawa pokrzywdzonych – użytkowników karty płatniczej, w postępowaniu karnym. Przepis art. 59c został przeniesiony z ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych i określa, kiedy użytkownik może odstąpić od umowy o wydanie karty płatniczej.

Kolejna zmiana polega na dodaniu w dziale III rozdziału 6 („Prawa i obowiązki akceptanta i agenta rozliczeniowego”). Przepisy te stanowią przeniesienie przepisów ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych w odniesieniu do praw i obowiązków agentów rozliczeniowych i akceptantów, jak również obowiązków akceptanta wobec innych użytkowników usług płatniczych. Dokonano jednocześnie niezbędnych zmian terminologicznych – zmiana pojęcia „operacja” na pojęcie „transakcja płatnicza”, „nieważny instrument płatniczy” na „upływ terminu, do którego możliwe jest korzystanie z instrumentu płatniczego”. Art. 59i stanowi analogiczny przepis do art. 59d (będzie miał on zastosowanie do akceptanta i agenta rozliczeniowego).

26) W nowym dziale IIIa („Wydawanie i wykup pieniądza elektronicznego”) zawarto przepisy dotyczące wydawania pieniądza elektronicznego oraz jego wykupu. Częściowo są to przeniesione z ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych (już implementowane) przepisy dotyczące określania w przejrzystej formie i w sposób wyraźny w umowie o wydanie

pieniądza elektronicznego warunków wykupu pieniądza elektronicznego, w tym opłat za jego wykup.

Art. 59k ust. 2, art. 59l–59n dokonują implementacji uzupełniającej, przy czym należy wskazać, iż art. 59m ust. 3 dokonuje implementacji motywu 18 zdanie 5 preambuły dyrektywy 2009/110/WE.

W art. 59k ust. 1 zastosowano określenie „jednoznacznie i w sposób zrozumiały”, co jest zgodne z dyrektywą 2009/110/WE, która wprowadza warunek informowania o warunkach wykupu w sposób jasny i wyraźny.

Art. 59o określa 5-letni termin przedawnienia roszczeń o wykup pieniądza elektronicznego. W powiązaniu z tym przepisem wprowadzono 2 przepisy przejściowe określające, na jakich zasadach przedawniają się roszczenia o wykup pieniądza elektronicznego na podstawie umów sprzed wejścia w życie niniejszej ustawy (art. 25 ust. 2 i 3).

Art. 59p ustanawia zasadę, że pieniądz elektroniczny nie może być wydawany za pośrednictwem agentów ani innych podmiotów.

Zawarcie tego przepisu w rozdziale dotyczącym wydawania i wykupu pieniądza elektronicznego wynika z faktu, iż będzie on miał zastosowanie do wszystkich wydawców pieniądza elektronicznego.

- 27) Art. 60 ust. 3 wprowadza przepis, zgodnie z którym przy udzielaniu zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie usługi, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 5 ustawy, KNF będzie zasięgał opinii Prezesa NBP. Stanowi to doprecyzowanie sposobu wdrożenia art. 10 ust. 2 PSD, umożliwiającego przeprowadzenie przez organy właściwe do wydania zezwolenia konsultacji z krajowym bankiem centralnym. Zmiana ta wiąże się z rezygnacją z obowiązku uzyskania zgody na prowadzenie systemu autoryzacji i rozliczeń udzielanej dotychczas przez Prezesa NBP i jednoczesną koniecznością utrzymania pewnej formy kontroli NBP nad usługą *acquiring'u*, wynikającej m.in. z art. 127 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.
- 28) Zmiana art. 61 ust. 1 pkt 6 jest wynikiem wprowadzenia nowego przepisu art. 64a. Zmiany w pkt 8 i 9 wiążą się z przekazywaniem we wniosku o wydanie zezwolenia dla krajowej instytucji płatniczej informacji o skazaniu oraz toczących się postępowaniach wobec osób zarządzających lub

wnioskodawcy. Informacje te są konieczne dla dokonania oceny, czy wnioskodawca lub te osoby dają rękojmię prowadzenia spraw krajowej instytucji płatniczej w sposób zabezpieczający interesy użytkowników, są w dobrej kondycji finansowej, czy zapewnią przestrzeganie przez krajową instytucję płatniczą wymogów ostrożnościowych. Informacje te będą odpowiednio składane w przypadku wniosku o wydanie zezwolenia na prowadzenie działalności w charakterze krajowej instytucji pieniądza elektronicznego. Uzyskanie informacji objętych proponowanymi lit. b i c w pkt 9 jest konieczne dla dokonania przez KNF oceny bezpieczeństwa przyszłej działalności krajowej instytucji płatniczej (odpowiednio instytucji pieniądza elektronicznego). Charakter tych informacji przesądza, że podstawę ich pozyskiwania przez organ nadzoru powinien stanowić przepis ustawy. Dlatego też niezbędne było doprecyzowanie w ustawie, że dokumenty te są każdorazowo składane przez wnioskodawcę w celu oceny zapewniania rękojmi ostrożnego i stabilnego zarządzania daną instytucją.

- 29) Art. 61a jest wynikiem zniesienia obowiązku uzyskania zgody NBP na prowadzenie działalności dotychczas określanej jako prowadzenie systemu autoryzacji i rozliczeń, co powoduje zniesienie nadzoru NBP nad agentami rozliczeniowymi. Wiąże się z proponowanym art. 60 ust. 3, który przewiduje udział NBP w udzielaniu zezwolenia na świadczenie usługi, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 5 ustawy (*acquiring*), poprzez zasięgnięcie przez KNF opinii Prezesa NBP. Ponadto pozyskiwanie przez NBP, w wyniku realizacji powyższej funkcji, informacji o stosowanych przez agentów rozliczeniowych rozwiązaniach technicznych i prawnych służących zabezpieczeniu samych instrumentów, jak i opartych na nich usług płatniczych, ma czynić zadość stawianym przez Europejski Bank Centralny wymogom obejmowania nadzorem Eurosystemu również instrumentów płatniczych. Obowiązek zasięgnięcia przez KNF opinii Prezesa NBP nie będzie stanowił podstawy do przedłużenia 3-miesięcznego terminu na udzielenie zezwolenia.
- 30) Zmiana w art. 64 ust. 1 pkt 3 ma charakter korekty wynikającej z dodania art. 64a.
- 31) Nowy art. 64a określa, czym jest system zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej krajowej instytucji płatniczej, którego opis będą obowiązane

złożyć podmioty, ubiegając się o zezwolenie na prowadzenie działalności w charakterze krajowej instytucji płatniczej, jak i krajowej instytucji pieniądza elektronicznego. Zastąpi to m. in. dotychczasowe odesłanie do opisu rozwiązań w zakresie zarządzania i mechanizmów kontroli wewnętrznej dotyczących obowiązków wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz ma ułatwić KNF stosowanie przepisów mających zastosowanie przy procedurze udzielania zezwolenia na prowadzenie działalności w charakterze instytucji płatniczych oraz instytucji pieniądza elektronicznego.

- 32) Zmiana brzmienia pkt 2 w art. 65 stanowi uzupełniającą implementację PSD w zakresie pojęcia funduszy własnych. Nowy ustęp 2 jest wynikiem konieczności sprecyzowania, pod jakim kątem powinno być badane dawanie rękojmi ostrożnego i stabilnego zarządzania krajową instytucją płatniczą przez wnioskodawcę, osoby zarządzające lub posiadające znaczny pakiet akcji lub udziałów. Zmiana ust. 1 pkt 5 wynika z faktu, że część przepisów o krajowych instytucjach płatniczych będzie odpowiednio stosowana w przypadku krajowych instytucji pieniądza elektronicznego, w związku z tym konieczne było zastąpienie przesłanek szczególnych odnoszących się tylko do instytucji płatniczych (tu np. tylko do świadczenia usług płatniczych) przesłankami bardziej ogólnymi (odniesienie się do działalności objętej zezwoleniem).
- 33) Zmiany w art. 68 wiążą się z przyznaniem krajowym instytucjom płatniczym uprawnienia do wydawania pieniądza elektronicznego, a w związku z tym wyodrębnienie działalności hybrydowej instytucji płatniczej powinno dotyczyć, obok działalności polegającej na świadczeniu usług płatniczych, również tej związanej z wydawaniem pieniądza elektronicznego.
- 34) Zmiany w art. 69 wiążą się z przyznaniem krajowym instytucjom płatniczym uprawnienia do wydawania pieniądza elektronicznego. Uprawnienie KNF do cofnięcia zezwolenia powinno mieć miejsce również w sytuacji, gdy działalność krajowej instytucji płatniczej w zakresie wydawania pieniądza elektronicznego będzie zagrażała stabilności systemu płatności.
- 35) Proponowane przepisy art. 73a–73e wprowadzają uprawnienie do wydawania pieniądza elektronicznego w ograniczonym zakresie przez krajowe instytucje

płatnicze posiadające kapitał założycielski w wysokości 125 000 euro. Zgodnie z art. 73a ust. 2 i 4 działalność ta może być wykonywana jedynie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, średnia wartość pieniądza elektronicznego nie może przekroczyć równowartości 5 000 000 euro miesięcznie.

Projekt przyznaje to uprawnienie krajowym instytucjom płatniczym z uwagi na fakt, iż podmioty te spełniają wymogi wynikające z PSD, z tytułu świadczenia usług płatniczych, w tym już do wydawania instrumentu pieniądza elektronicznego oraz przeprowadzania transakcji z jego udziałem, które zdaniem projektodawcy są wystarczającym zabezpieczeniem ryzyka wynikającego z wydawania pieniądza elektronicznego.

Do posiadania funduszy własnych w określonej wysokości krajowa instytucja płatnicza jest zobowiązana na podstawie art. 76 z tytułu świadczenia usług płatniczych. Poza tym krajowa instytucja płatnicza do wniosku o wydanie zezwolenia na świadczenie usług płatniczych jest zobowiązana dołączyć szereg dokumentów (art. 61), które mają potwierdzić rękojmię prawidłowego i bezpiecznego wykonywania działalności polegającej na świadczeniu usług płatniczych. Na krajowe instytucje płatnicze świadczące usługę wydawania pieniądza elektronicznego zostały jednak nałożone obowiązki informacyjne dotyczące wartości pieniądza elektronicznego pozostającego w obiegu, tj. obowiązek informowania KNF, co miesiąc, o średniej wartości wydanego pieniądza elektronicznego, w tym obowiązek zgłoszenia przekroczenia średniej wartości pieniądza elektronicznego, która zgodnie z art. 73a ust. 4 nie może być większa niż 5 000 000 euro oraz raz w roku o całkowitej wartości pieniądza elektronicznego pozostającego w obiegu (art. 73b). Proponowana częstotliwość przekazywania informacji ma umożliwić sprawowanie przez KNF efektywnego nadzoru nad podmiotami wydającymi pieniądź elektroniczny i korzystającymi ze zwolnienia z szeregu wymogów stawianych innym wydawcom pieniądza elektronicznego przez dyrektywę 2009/110/WE. Niezgłoszenie przekroczenia maksymalnej dozwolonej średniej wartości pieniądza elektronicznego będzie zagrożone karą pieniężną. Przepisy dotyczące kar nakładanych na krajowe instytucje płatnicze w związku z nadzorem sprawowanym przez KNF będą stosowane

odpowiednio (zgodnie z art. 73b ust. 2). Art. 73c określa tryb postępowania w razie naruszenia przez krajową instytucję płatniczą wymogu, o którym mowa w art. 73a ust. 4. Art. 73d nakłada na krajowe instytucje płatnicze obowiązek ochrony środków pieniężnych, które zostały im powierzone, w zamian za pieniądź elektroniczny, na zasadach analogicznych do przypadku krajowych instytucji pieniądza elektronicznego.

Zgodnie z art. 73e KNF będzie informowała Komisję Europejską o liczbie krajowych instytucji płatniczych wydających pieniądź elektroniczny oraz o wartości pieniądza elektronicznego w obiegu (informacje te uzyska od krajowych instytucji płatniczych zgodnie z art. 73b ust. 1 pkt 2).

- 36) W art. 74 wyrażenie „krajowa instytucja płatnicza” zastąpiono wyrażeniem „instytucja płatnicza”. Przepis ten usunie wątpliwość interpretacyjną, wyraźnie obejmując również unijną instytucję płatniczą. Jest to zgodne z art. 16 PSD, który uprawnia do świadczenia usług dodatkowych instytucję płatniczą uprawnioną do wykonywania działalności na obszarze wszystkich krajów członkowskich, po spełnieniu wymogu notyfikacyjnego. Zmiana ust. 3 stanowi korektę przepisu implementującego jeden z przepisów PSD (art. 16 ust. 3) i polega na zmianie zakresu usług płatniczych, na poczet wykonania których może być udzielany kredyt płatniczy.
- 37) Zakres art. 75 zobowiązujący krajowe instytucje płatnicze do przechowywania dokumentów związanych z prowadzoną działalnością poszerzono o działalność związaną z wydawaniem pieniądza elektronicznego.
- 38) Zmiany art. 76 stanowią uzupełniającą implementację PSD w zakresie pojęcia środków finansowych zaliczanych do funduszy własnych krajowej instytucji płatniczej (odpowiednio krajowej instytucji pieniądza elektronicznego).
- 39) Zmiana art. 77 wiąże się z rozdzieleniem pojęcia instytucji pieniądza elektronicznego od pojęcia zagranicznej instytucji pieniądza elektronicznego (zgodnie z definicją, w przeciwieństwie do definicji funkcjonującej w ustawie o elektronicznych instrumentach płatniczych, instytucją pieniądza elektronicznego jest krajowa instytucja lub unijna).
- 40) Proponuje się zmiany w art. 78 (zmiana ust. 3), zgodnie z którymi wysokość świadczenia z tytułu gwarancji lub ubezpieczenia ma być ograniczona do

wysokości wpłat wniesionych przez użytkowników. Zmiana ta precyzuje, że zakres umowy obejmuje nie więcej niż wysokość środków służących wykonaniu transakcji płatniczej (powinien być analogiczny do zakresu ochrony na podstawie ust. 1) i obejmuje zwrot wpłat wniesionych na poczet wykonania transakcji. Zmiana ust. 5 w art. 78 wiąże się z rezygnacją z obowiązku składania do KNF oryginałów dokumentów potwierdzających zawarcie ww. umów na rzecz możliwości złożenia kopii dokumentu bądź złożenia innego dokumentu, z którego wynika zawarcie umowy.

- 41) Zmiany w art. 80 wynikły z potrzeby wyjaśnienia wątpliwości związanych z tym, jakich rachunków (bankowych czy również płatniczych prowadzonych przez instytucje płatnicze) dotyczy wyłączenie z masy upadłości środków pieniężnych zgromadzonych na tych rachunkach oraz niepodleganie ich zajęciu na podstawie sądowego lub administracyjnego tytułu wykonawczego.
- 42) Zmiana w art. 83 ust. 1 pkt 1 wynika ze zdefiniowania środków finansowych jako środki charakteryzujące się pewnym stopniem płynności.
- 43) Zmiana w art. 84 (dodanie ust. 1a) wynika z przyznania krajowym instytucjom płatniczym uprawnienia do wydawania pieniądza elektronicznego, w związku z czym zakres czynności wykonywanych przez potencjalnych agentów tych instytucji ulega poszerzeniu o wykup i dystrybucję pieniądza elektronicznego (bez możliwości jego wydawania poprzez agenta zgodnie z ogólną zasadą wyrażoną w art. 59p). Dodatkowo czynności te mogą być wykonywane również przez przedsiębiorców innych niż agenci.
- 44) Zmiana art. 86 uwzględnia możliwość powierzania przez krajową instytucję płatniczą wykonywania określonych czynności operacyjnych związanych z działalnością w zakresie wydawania pieniądza elektronicznego.
- 45) Zmiany w art. 88 uwzględniają możliwość powierzania przez krajowe instytucje płatnicze innym podmiotom niż agentom działalności w zakresie dystrybucji i wykupu pieniądza elektronicznego, w związku z czym poszerzony zostanie krąg podmiotów, wobec których działań krajowa instytucja płatnicza odpowiada jak za własne działania.
- 46) Zmiana art. 89 wynika z przyznania krajowym instytucjom płatniczym uprawnienia do wydawania pieniądza elektronicznego, w związku z czym

podmioty prowadzące wykup lub dystrybucję pieniądza elektronicznego będą zobowiązane informować użytkowników lub posiadaczy pieniądza elektronicznego o fakcie wykonywania tych działalności jako podmiot powiązany odpowiednią umową z instytucją płatniczą.

- 47) Zmiana art. 99 ust. 2 pkt 2 wynika z obowiązywania od dnia 31 marca 2012 r. rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 260/2012 z dnia 14 marca 2012 r. ustanawiającego wymogi techniczne i handlowe w odniesieniu do poleceń przelewu i poleceń zapłaty w euro oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 924/2009. Zgodnie z przepisami art. 10 rozporządzenia 260/2012, państwa członkowskie wyznaczają właściwe organy odpowiedzialne za zapewnienie przestrzegania tego rozporządzenia. W związku z tym, w art. 99 ust. 2 pkt 2 należało dodać, iż KNF wykonuje również czynności nadzorcze wobec dostawców usług płatniczych, poprzez badanie zgodności ich działania z przepisami rozporządzenia 260/2012. Zmiana ust. 1 wynika z przyznania nowego uprawnienia krajowym instytucjom płatniczym – do wydawania pieniądza elektronicznego, która to działalność będzie objęta nadzorem KNF. Ponadto nadzór KNF będzie mógł objąć również przedsiębiorców innych niż agenci, dokonujących wykupu lub prowadzących dystrybucję pieniądza elektronicznego.
- 48) Zmiana brzmienia art. 100 pkt 2 oraz uchylenie pkt 3 ma związek z wprowadzonymi przepisami o badaniu przez KNF systemu zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej krajowej instytucji płatniczej (art. 64a).
- 49) Zmiana art. 102 ust. 1 pkt 3 lit. a wynika z obowiązywania od dnia 31 marca 2012 r. rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 260/2012 z dnia 14 marca 2012 r. ustanawiającego wymogi techniczne i handlowe w odniesieniu do poleceń przelewu i poleceń zapłaty w euro oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 924/2009. Zgodnie z przepisami art. 10 rozporządzenia 260/2012 państwa członkowskie wyznaczają właściwe organy odpowiedzialne za zapewnienie przestrzegania tego rozporządzenia. W związku z tym w art. 102 ust. 1 pkt 3 lit. a należało dodać, iż KNF wydaje krajowej instytucji płatniczej zalecenia w zakresie zapewnienia zgodności ich działania z przepisami rozporządzenia 260/2012.

Ponadto nadzór KNF obejmie w pewnym zakresie wydawanie pieniądza elektronicznego, stąd zmiana ust. 1 pkt 3 lit. e (możliwość wydawania przez KNF zaleceń mających służyć ochronie posiadaczy pieniądza elektronicznego), ust. 2 (możliwość wydawania przez KNF rekomendacji, mając na uwadze ochronę interesów posiadaczy pieniądza elektronicznego).

- 50) Zmiana w art. 105 stanowi poszerzenie możliwości stosowania przez KNF środków, o których mowa w tym przepisie, w sytuacji gdy działalność krajowej instytucji płatniczej stwarza zagrożenie interesów posiadaczy pieniądza elektronicznego.
- 51) Zmiana brzmienia art. 113 ust. 3 ma na celu uniknięcie konieczności uiszczania przez krajowe instytucje płatnicze wpłat na pokrycie kosztów nadzoru z tytułu wydawania instrumentów płatniczych lub świadczenia usługi tzw. *acquiring'u* (tj. umożliwianiu wykonania transakcji płatniczych zainicjowanych instrumentem płatniczym płatnika przez akceptanta lub za jego pośrednictwem) oraz jednocześnie z tytułu świadczonych usług płatniczych z nim związanych (np. z tytułu świadczenia usługi, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 lit. b, tj. wykonywania transakcji płatniczych przy użyciu instrumentu płatniczego). Zmiana ta wymaga wprowadzenia przepisu przejściowego, określającego moment, od którego zasady obliczania kosztów nadzoru ulegną zmianie (art. 27). Natomiast zmiana brzmienia ust. 2 precyzuje, iż stawka 0,05% ma zastosowanie, w przypadku gdy instytucja prowadzi wyłącznie jedną z usług płatniczych wymienionych w tym przepisie. Zmiana ta jest zgodna z obecnym rozumieniem tego przepisu i nie wymaga przepisu przejściowego.
- 52) Zmiana art. 119 wynika z wprowadzenia nazw poszczególnych rejestrów zgodnie ze zmianami art. 133 ust. 3.
- 53) W zakresie art. 125 dokonana została zmiana ust. 3, zgodnie z którą wysokość świadczenia z tytułu gwarancji lub ubezpieczenia ma być ograniczona do wysokości wpłat wniesionych przez użytkowników. Zmiana ta precyzuje, że zakres umowy obejmuje nie więcej niż wysokość środków pieniężnych podlegających ochronie na podstawie ust. 1. Ponadto dokonano zmiany ust. 6, zgodnie z którą biuro usług płatniczych nie będzie zobowiązane do składania do KNF oryginału dokumentów potwierdzających

zawarcie umowy ubezpieczenia czy gwarancji. Dodawany ust. 8a wprowadza upoważnienie dla ministra właściwego do spraw instytucji finansowych do wydania rozporządzenia określającego wzory formularzy umowy gwarancji bankowej oraz umowy gwarancji ubezpieczeniowej. W stosunku do analogicznej umowy w przypadku krajowych instytucji płatniczych nie ma potrzeby wprowadzania wzorów formularzy. Biura usług płatniczych nie mają alternatywnego sposobu ochrony środków pieniężnych (poza zawarciem umowy, o której mowa w art. 125 ust. 2), w przeciwieństwie do krajowych instytucji płatniczych (art. 78). Biura usług płatniczych ponadto są zwykle małymi podmiotami, nieposiadającymi silnej zdolności negocjacyjnej w stosunku do ubezpieczycieli. Z uwagi na dużą ilość tych podmiotów, ich z reguły niski zakres działalności oraz możliwe problemy związane z zawarciem umów gwarancji bankowych lub ubezpieczeniowych, postanowiono określić aktem wykonawczym wyłącznie wzory formularzy umowy gwarancji bankowej i ubezpieczeniowej dla biur usług płatniczych.

- 54) Dodawany dział VIIa reguluje zagadnienia związane z instytucjami pieniądza elektronicznego oraz oddziałami zagranicznych instytucji pieniądza elektronicznego; stanowi bezpośrednią implementację dyrektywy 2009/110/WE.

Proponowane przepisy dotyczą działalności krajowej instytucji pieniądza elektronicznego oraz oddziału zagranicznej instytucji pieniądza elektronicznego w zakresie wydawania pieniądza elektronicznego.

Zgodnie z art. 132a ust. 1 prowadzenie działalności w zakresie wydawania pieniądza elektronicznego i świadczenia usług płatniczych, w charakterze instytucji pieniądza elektronicznego, wymaga zezwolenia KNF. W związku z zawartym w art. 3 dyrektywy 2009/110/WE odesłaniem do odpowiednich przepisów dyrektywy PSD, w projekcie posłużono się odesłaniami do odpowiednich przepisów dotyczących krajowych instytucji płatniczych. W związku z tym odpowiednio stosowane (bądź poprzez bezpośrednie odwołanie do przepisów działu IV, bądź przeniesienie przepisów z pewnymi modyfikacjami) będą przepisy w zakresie: procedury uzyskania zezwolenia na prowadzenie działalności w charakterze instytucji pieniądza elektronicznego (art. 132a ust. 3–4, art. 132b ust. 2–3), hybrydowych

instytucji płatniczych (art. 132g), obowiązków sprawozdawczych (art. 132r), możliwości powierzenia innemu przedsiębiorcy wykonywania czynności operacyjnych (art. 132v), sposobów ochrony środków pieniężnych związanych z działalnością w zakresie usług płatniczych (art. 132q), ponoszenia przez krajową instytucję pieniądza elektronicznego odpowiedzialności za działania jej agentów lub innych przedsiębiorców, poprzez których wykonuje działalność objętą zezwoleniem (art. 132w), podejmowania i prowadzenia działalności przez krajowe instytucje pieniądza elektronicznego na terytorium innego państwa członkowskiego (w tym za pośrednictwem agentów lub innych przedsiębiorców) (art. 132x), prowadzenia działalności przez unijne instytucje pieniądza elektronicznego na terytorium RP (art. 132y), nadzoru KNF nad instytucjami pieniądza elektronicznego (art. 132z i art. 132za, art. 132zc), możliwych środków nadzorczych KNF wobec unijnych instytucji pieniądza elektronicznego (art. 132zb), likwidacji i postępowania naprawczego (art. 132zd).

Kwestie funduszy własnych oraz gospodarki finansowej instytucji pieniądza elektronicznego regulują przepisy art. 132m. Zgodnie z tym przepisem, do obliczania funduszy własnych instytucji pieniądza elektronicznego w odniesieniu do działalności w zakresie usług płatniczych niezwiązanej z wydawaniem pieniądza elektronicznego będzie miała zastosowanie analogiczna metoda jak wobec instytucji płatniczych, zgodnie z art. 5 ust. 2 dyrektywy 2009/110/WE.

Ponadto, w związku ze szczególnym charakterem pieniądza elektronicznego, w art. 132m ust. 4 wprowadzono dodatkową metodę obliczania kapitału bieżącego, mającą zastosowanie tylko do działalności polegającej na wydawaniu pieniądza elektronicznego.

Przepis art. 132m ust. 8 przewiduje możliwość żądania przez KNF od instytucji pieniądza elektronicznego zwiększenia funduszy własnych, jednak do wysokości nie większej niż 120% kwoty, która byłaby wynikiem zastosowania określonej w ustawie i rozporządzeniu metody obliczania funduszy własnych. Żądanie takie powinno być uzasadnione negatywnymi wynikami przeprowadzonej uprzednio analizy ryzyka strat oraz oceny procesów zarządzania ryzykiem i mechanizmów kontroli wewnętrznej

krajowej instytucji pieniądza elektronicznego. Analogicznie do żądania zwiększenia funduszy własnych, przewiduje się możliwość zezwolenia krajowej instytucji płatniczej na zmniejszenie maksymalnie o 20% jej funduszy własnych. Rozwiązanie takie istnieje już w odniesieniu do instytucji płatniczych. Zgodnie z art. 132m ust. 1 do funduszy własnych krajowych instytucji pieniądza elektronicznego nie można wielokrotnie zaliczać tych samych elementów; zasada ta została uregulowana wobec instytucji pieniądza elektronicznego poprzez odesłanie do odpowiednich przepisów dotyczących instytucji płatniczej. Regulacja tego, jakie środki finansowe mogą być zaliczane na poczet funduszy własnych krajowych instytucji pieniądza elektronicznego, została uregulowana przez odesłanie do przepisów o krajowych instytucjach płatniczych (art. 132m ust. 1).

Art. 5 ust. 7 dyrektywy 2009/110/WE wprowadza opcję, zgodnie z którą „w przypadku gdy spełnione są warunki określone w art. 69 dyrektywy 2006/48/WE, państwa członkowskie lub ich właściwe organy mogą postanowić o niestosowaniu ust. 2 i 3 niniejszego artykułu (metody obliczania funduszy własnych instytucji pieniądza elektronicznego) wobec instytucji pieniądza elektronicznego objętych skonsolidowanym nadzorem dominującej instytucji kredytowej na mocy dyrektywy 2006/48/WE”. Taka sama opcja narodowa została zaproponowana w PSD wobec instytucji płatniczych. W związku z nieprzyjęciem tej opcji w ustawie o usługach płatniczych wobec instytucji płatniczych, nie proponuje się jej wprowadzenia także w przypadku instytucji pieniądza elektronicznego.

Przepisy proponowanego art. 132n oraz 132q regulują zagadnienia dotyczące wymogów ochronnych, które stosuje się do krajowych instytucji pieniądza elektronicznego. Instytucja pieniądza elektronicznego prowadząca działalność w zakresie usług płatniczych zobowiązana jest do ochrony środków pieniężnych otrzymanych na poczet wykonania transakcji płatniczych, na analogicznych zasadach, jak instytucja płatnicza. Podobnie, w odniesieniu do środków otrzymanych w zamian za pieniądź elektroniczny, będzie ona zobowiązana do zastosowania ochrony jak dla środków wpłaconych na poczet usług płatniczych (zgodnie z art. 7 dyrektywy 2009/110/WE zawierającym odesłanie do sposobu ochrony środków

pieniężnych stosowanych wobec środków przeznaczonych na wykonanie usług płatniczych). Dodatkowo przepis art. 132n ust. 1 pkt 1 wprowadza zasadę dotyczącą sposobu ochrony środków pieniężnych otrzymanych w zamian za wydany pieniądz elektroniczny, tj. środki te nie mogą być łączone ze środkami pieniężnymi posiadanymi przez krajową instytucję pieniądza elektronicznego z innego tytułu, w szczególności środki te nie są przechowywane wspólnie w gotówce ani nie są przechowywane na tym samym rachunku.

Przepis art. 132n ust. 3 wskazuje moment, od którego środki pieniężne (wpłacone w zamian za pieniądz elektroniczny) muszą zostać objęte ochroną instytucji pieniądza elektronicznego; środki pieniężne podlegają ochronie od momentu, w którym zostaną udostępnione instytucji pieniądza elektronicznego, z tym że w każdym przypadku podlegają ochronie nie później niż po upływie 5 dni roboczych od dnia, w którym instytucja pieniądza elektronicznego wydała pieniądz elektroniczny.

Art. 132j reguluje zagadnienia dotyczące działalności gospodarczej innej niż wydawanie pieniądza elektronicznego, do której wykonywania uprawniona jest instytucja pieniądza elektronicznego. Implementacja w tym zakresie została dokonana (podobnie jak w przypadku wymaganej wysokości kapitału założycielskiego) już w momencie wejścia w życie ustawy o usługach płatniczych. Projekt jedynie dokonuje przeniesienia przepisów z uchylanej ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych. Przepis art. 132k, zgodnie z którym usługi płatnicze, których przedmiotem jest wydany pieniądz elektroniczny, uznaje się za działalność przynależną do wydawania pieniądza elektronicznego, ma na celu uniknięcie podwójnego naliczania funduszy własnych i wpłat na pokrycie kosztów nadzoru (tj. jednocześnie z tytułu wydawanego pieniądza elektronicznego i z tytułu usług płatniczych mających za przedmiot wydany pieniądz elektroniczny).

W sposób odrębny reguluje się wpłaty na pokrycie kosztów nadzoru wynikającego z wydawania pieniądza elektronicznego (art. 132ze ust. 1). Przyjęta stawka w wysokości 0,075% średniej wartości pieniądza elektronicznego pozostającego w obiegu została wzorowana na stawce podstawowej, która ma zastosowanie do transakcji płatniczych

wykonywanych przez krajowe instytucje płatnicze. W przypadku świadczenia usług płatniczych instytucje pieniądza elektronicznego będą obowiązane do wnoszenia wpłat na pokrycie kosztów nadzoru w wysokości obowiązującej instytucje płatnicze (art. 132ze ust. 3).

Przepisy nie wprowadzają ograniczeń dotyczących zakresu działalności prowadzonej przez krajowe instytucje pieniądza elektronicznego. Odmienne uregulowana jest kwestia prowadzenia działalności przez oddział zagranicznej instytucji pieniądza elektronicznego. Dopuszczalny zakres tej działalności został bowiem ograniczony i unormowany w art. 132zh i art. 132zi. Przepis ten reguluje zasady dotyczące oddziałów zagranicznych instytucji pieniądza elektronicznego (mających siedzibę główną poza państwami z Europejskiego Obszaru Gospodarczego); oddział jest uprawniony do wydawania pieniądza elektronicznego oraz świadczenia usług ściśle powiązanych z wydawaniem pieniądza elektronicznego jedynie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej po uzyskaniu zezwolenia. Podstawowym celem takiej regulacji jest uniemożliwienie powstania sytuacji, w której oddział instytucji pieniądza elektronicznego mającej siedzibę poza EOG będzie traktowany korzystniej niż oddział instytucji pieniądza elektronicznego, która ma siedzibę w jednym z państw członkowskich. Jednakże Unia Europejska ma możliwość zawierania umów z państwami trzecimi, przewidujących stosowanie zasad, które zapewniają oddziałom instytucji pieniądza elektronicznego mających siedzibę główną poza EOG, tożsame warunki traktowania w całym EOG.

W art. 132zk wprowadzono obowiązek informowania Komisji Europejskiej przez KNF o wydanych zezwoleniach ww. instytucjom, zgodnie z wymogami dyrektywy 2009/110/WE.

Instytucje pieniądza elektronicznego uprawnione są do prowadzenia działalności polegającej na świadczeniu usług płatniczych za pośrednictwem agentów, co stanowi bezpośrednią implementację dyrektywy 2009/110/WE. Agenci będą mogli jednak świadczyć usługi w ograniczonym zakresie związanym z pieniądzem elektronicznym; upoważnieni będą do dystrybucji i wykupu pieniądza elektronicznego (podobnie jak inni przedsiębiorcy, którzy będą mogli prowadzić taką działalność na podstawie umowy innej niż

agencyjna) (art. 132t). Stanowi to bezpośrednią implementację dyrektywy 2009/110/WE.

Natomiast przy wydawaniu pieniądza elektronicznego instytucja pieniądza elektronicznego (jak i każdy inny wydawca pieniądza elektronicznego) nie będzie mogła korzystać nawet z pośrednictwa agentów (odpowiednio stosowany art. 59p). Stanowi to bezpośrednią implementację dyrektywy 2009/110/WE.

W sposób analogiczny do przyjętego dla instytucji płatniczych uregulowano opłaty wnoszone przez krajowe instytucje pieniądza elektronicznego (art. 132zf). Zawarto odesłanie do przepisów regulujących maksymalną wysokość opłat oraz przepisu, zgodnie z którym należności z tytułu opłat nie podlegają egzekucji administracyjnej.

Art. 132c–132f stanowią transpozycję art. 3 ust. 3 dyrektywy 2009/110/WE, którego celem jest przeciwdziałanie koncentracji znacznego pakietu akcji lub udziałów instytucji pieniądza elektronicznego we władaniu jednego podmiotu. Odpowiednie zastosowanie znajdują przepisy ustawy – Prawo bankowe (przeniesione z pewnymi modyfikacjami bądź do których bezpośrednio odsyła ustawa o usługach płatniczych).

- 55) Zmiana tytułu działu VIII jest wynikiem rozszerzenia zakresu podmiotowego rejestru krajowych instytucji płatniczych i innych dostawców o instytucje pieniądza elektronicznego i innych wydawców pieniądza elektronicznego.
- 56) W art. 133 w ust. 3 dodanie pkt 4 i 5 ma na celu uzupełnienie rejestru o wydawców pieniądza elektronicznego, zgodnie z wymogami dyrektywy 2009/110/WE, co stanowi jej bezpośrednią implementację. Ponadto wprowadzono nazwy dla poszczególnych rejestrów.
- 57) i 59) Zmiany w art. 134 pkt 4 lit. b i art. 136 pkt 3 lit. b mają na celu ograniczenie informacji publikowanych w rejestrze krajowych instytucji płatniczych i innych dostawców o agentach krajowych instytucji płatniczych i biur usług płatniczych. Ich celem jest to, aby nie podlegała ogólnodostępnej publikacji informacja o miejscu zamieszkania agenta będącego osobą fizyczną. Ma to na celu ochronę danych osobowych agenta będącego osobą fizyczną.
- 58) Zmiana w art. 135 wynika z wprowadzenia odrębnych nazw dla poszczególnych rejestrów zgodnie ze zmianami w art. 133 ust. 3.

- 60) Dodawane art. 136a i art. 136b regulują zakres informacji, które będą zawarte w rejestrze krajowych instytucji pieniądza elektronicznego i oddziałów zagranicznych instytucji pieniądza elektronicznego.
- 61)–63) Zmiany w art. 138 ust. 1, art. 139 ust. 1, art. 142 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 2 są wynikiem wprowadzenia do rejestru krajowych instytucji płatniczych i innych dostawców części dotyczących krajowych instytucji pieniądza elektronicznego i oddziałów zagranicznych instytucji pieniądza elektronicznego, a w związku z tym konieczności odpowiedniego dostosowania wskazanych przepisów.
- 64) Proponuje się rozszerzenie zakresu art. 150 ust. 2 o podmioty, które, nie będąc do tego uprawnionymi, w stosunku do wykonywanej przez siebie działalności, używają określeń: „instytucja pieniądza elektronicznego” lub „oddział zagranicznej instytucji pieniądza elektronicznego”. Ponadto uregulowano kwestię sankcji za wydawanie pieniądza elektronicznego przez podmiot do tego nieuprawniony. Jest to konieczne w związku z tym, że wydawca pieniądza elektronicznego nie musi być dostawcą usług płatniczych, dlatego też samo wydawanie pieniądza elektronicznego przez podmiot do tego nieuprawniony nie byłoby sankcjonowane w oparciu o art. 150 ust. 1 w brzmieniu obecnym. Tymczasem jest to konieczne dla zapewnienia odpowiedniego bezpieczeństwa działalności polegającej na wydawaniu pieniądza elektronicznego, analogicznie do działalności polegającej na świadczeniu usług płatniczych. Sankcja karna za wydawanie pieniądza elektronicznego bez uprawnienia pozwoli w sposób bardziej efektywny wypełnić obowiązek państw członkowskich zakazania wydawania pieniądza elektronicznego podmiotom niebędącym do tego uprawnionym (zgodnie z art. 10 dyrektywy 2009/110/WE).
- 65) Dotychczasowy art. 152 uzupełniono o instytucję pieniądza elektronicznego i oddział zagranicznej instytucji pieniądza elektronicznego i tym samym wprowadzono wobec tych podmiotów sankcje za przekazywanie błędnych informacji KNF.
- 66) Projekt przewiduje przeniesienie z ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych przepisu karnego (art. 72). Art. 153a reguluje więc

odpowiedzialność za nieudzielenie NBP wymaganych informacji lub za udzielenie ich niezgodnie z art. 14a–14c.

2. Zmiany zaproponowane w art. 2 w ustawie z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (Dz. U. z 2009 r. Nr 93, poz. 768, z późn. zm.) mają na celu zrównanie statusu rachunku płatniczego z rachunkiem bankowym w zakresie, w jakim ta ustawa odnosi się wyłącznie do wpłat środków na rachunek bankowy lub w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej przy dokumentowaniu dokonanej darowizny pieniężnej, co wynika z przyjęcia jednolitej regulacji dla całego sektora usług płatniczych, niezależnie od rodzaju podmiotu świadczącego usługi płatnicze. Obecna regulacja nie pozwala na skorzystanie ze zwolnienia podatkowego za pośrednictwem rachunku płatniczego prowadzonego przez niebankowe instytucje.
3. Art. 3 wprowadza zmiany w ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, z późn. zm.), które mają na celu zrównanie statusu rachunku płatniczego z rachunkiem bankowym, co wynika z przyjęcia jednolitej regulacji dla całego sektora usług płatniczych, niezależnie od rodzaju podmiotu świadczącego usługi płatnicze. Obecna regulacja uznaje za dowód dokonania darowizny pieniężnej wyłącznie wpłatę na rachunek bankowy.
4. Art. 4 wprowadza zmiany w ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 74, poz. 397, z późn. zm.), które podobnie jak powyższe zmiany w ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych mają na celu zrównanie statusu rachunku płatniczego z rachunkiem bankowym.
5. Art. 5 modyfikuje w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330) ogólny przepis, zgodnie z którym zapisy odnoszące się do rachunku bankowego odpowiednio należy odnosić do rachunku płatniczego w rozumieniu ustawy o usługach płatniczych.
6. Art. 6 wprowadza zmiany do ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.) wynikające z zastąpienia pojęcia „elektroniczny instrument płatniczy” występującego w uchylanej ustawie o elektronicznych instrumentach płatniczych pojęciem „instrument płatniczy”,

które jednak nie stanowi zmiany merytorycznej, gdyż zmodyfikowany zwrot zachowuje ten sam zakres pojęciowy.

7. Art. 7 wprowadza zmiany do ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749, z późn. zm.). Mając na względzie różnorodność form, jakie przybierają instrumenty płatnicze oraz kierując się względami niedyskryminowania poszczególnych rodzajów instrumentów płatniczych, przepis przewidujący możliwość dokonywania płatności podatków lokalnych kartami płatniczymi został poszerzony o wszelkie instrumenty płatnicze.

W tym też zakresie dostosowano § 2 określający termin dokonania zapłaty podatku przy użyciu instrumentu płatniczego, na którym przechowywany jest pieniądz elektroniczny.

8. Art. 8 wprowadza zmiany do ustawy o Narodowym Banku Polskim, w celu umożliwienia NBP posiadania udziałów lub akcji osób prawnych mających istotne znaczenie w zakresie stabilności krajowego systemu finansowego. Umożliwi to NBP szerszą niż dotychczas możliwość realizacji ustawowych zadań NBP w zakresie działań na rzecz stabilności krajowego systemu finansowego, będzie ponadto zgodne z przepisami innych krajów europejskich, gdzie nie istnieje tak szeroki zakaz nabywania przez bank centralny akcji bądź udziałów.

9. Art. 9 wprowadza zmiany w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2012 r. poz. 1376, z późn. zm.). Zmiana obejmuje definicję pieniądza elektronicznego i karty płatniczej przez odesłanie do ustawy o usługach płatniczych oraz dodanie do katalogu rodzajów działalności wykonywanej przez instytucje finansowe działalności polegającej na wydawaniu pieniądza elektronicznego.

Dodatkowo zmodyfikowano definicję instytucji kredytowej, implementując w ten sposób bezpośrednio dyrektywę 2009/110/WE. Na podstawie obowiązującej dotychczas regulacji instytucje pieniądza elektronicznego uważa się za instytucje kredytowe pomimo tego, że nie są one uprawnione do przyjmowania depozytów od klientów ani do udzielania kredytów ze środków otrzymanych od klientów. W związku z tym, że dyrektywa 2009/110/WE wprowadza nowy system dotyczący instytucji pieniądza elektronicznego, za uzasadnioną należy uznać

proponowaną zmianę definicji instytucji kredytowej zamieszczonej obecnie w ustawie – Prawo bankowe w taki sposób, aby instytucje pieniądza elektronicznego nie były uważane za instytucje kredytowe. Jednak instytucje kredytowe nadal pozostają uprawnione do wydawania pieniądza elektronicznego i prowadzenia takiej działalności w EOG, pod warunkiem że działalność taka będzie wzajemnie uznawana i zostanie poddana kompleksowemu systemowi nadzoru ostrożnościowego stosowanemu w przypadku instytucji kredytowych, zgodnie z przepisami unijnymi w zakresie bankowości.

Zmiana art. 5 dotyczącego zakresu czynności, do których uprawnione są wyłącznie banki, polega na usunięciu z katalogu czynności bankowych czynności wydawania pieniądza elektronicznego (zgodnie z tym, iż nie jest to czynność zastrzeżona dla banków) oraz włączeniu do katalogu czynności bankowych, o ile są wykonywane przez banki, świadczenia usług płatniczych, zastępując tym zapis o wydawaniu kart płatniczych.

Uchylenie art. 63a ma związek z wprowadzaniem do ustawy o usługach płatniczych art. 55b i odniesieniem go do wszystkich dostawców.

W art. 105 ust. 1 pkt 2 lit. m zastąpiono odesłanie do ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych odesłaniem do ustawy o usługach płatniczych. Zmiana art. 133 ust. 4 wynika z uchylenia ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych, w tym z likwidacji systemu autoryzacji i rozliczeń.

10. Art. 10 wprowadza zmiany do ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 227, z późn. zm.) polegające na poszerzeniu katalogu produktów możliwych do wyboru przy wyborze przez uprawnionych sposobu dystrybucji świadczeń emerytalnych i rentowych i podmiotów, które ich dostarczają – o odpowiednio instrument płatniczy, na którym jest przechowywany pieniądz elektroniczny i wydawców pieniądza elektronicznego oraz rachunek płatniczy i instytucje upoważnione do prowadzenia takich rachunków zgodnie z ustawą o usługach płatniczych. Związanie Polski umowami międzynarodowymi umożliwiającymi wzajemną wypłatę świadczeń emerytalno-rentowych ze wszystkimi krajami należącymi do Europejskiego Obszaru Gospodarczego (rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego; Dz. Urz. UE L

200, str. 1) czyni odwołanie się do rachunków krajowych niewprowadzającym faktycznej dyskryminacji dostawców z innych państw członkowskich. Przepis bowiem pozwala na dokonywanie wypłaty emerytom lub rencistom zamieszkałym za granicą za pośrednictwem rachunków/instrumentów płatniczych innych niż krajowe, w sytuacji gdy umowy międzynarodowe na to pozwalają.

11. Art. 11 wprowadza zmiany do ustawy z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2010 r. Nr 46, poz. 276, z późn. zm.) poprzez implementację art. 19 dyrektywy 2009/110/WE. Podwyższono maksymalną kwotę pieniądza elektronicznego przechowywanego na nośniku, który nie może zostać ponownie naładowany, ze 150 euro do 250 euro, wobec którego instytucje pieniądza elektronicznego nie mają obowiązku stosowania wymogów ostrożnościowych określonych w ustawie. Wprowadzono również zmiany techniczne w związku z uchynieniem ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych.

Projekt dokonuje również zmiany w katalogu instytucji zobowiązanych w rozumieniu ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (art. 2 pkt 1 lit. p), poprzez zmianę zwrotu „podmioty prowadzące działalność kantorową” na „podmioty prowadzące działalność w zakresie wymiany walut”, co ma na celu uwzględnienie w katalogu instytucji zobowiązanych podmiotów dokonujących wymiany walut wyłącznie za pośrednictwem Internetu, która to działalność nie stanowi działalności kantorowej.

W związku z tym, w celu usunięcia możliwych wątpliwości interpretacyjnych dotyczących stosowania ustawy do takich podmiotów na podstawie aktualnego brzmienia art. 2 pkt 1 lit. p, przesądzono jednoznacznie, iż zakresem ustawy objęte są podmioty prowadzące działalność przez Internet. Zapewnia to niebudzącą wątpliwości spójność z dyrektywą 2005/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 października 2005 r. w sprawie przeciwdziałania korzystaniu z systemu finansowego w celu prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu. Jednocześnie nie proponuje się przepisu przejściowego, z uwagi na istniejące *vacatio legis* ustawy i założenie, że podmioty dokonujące wymiany

walut przez Internet spełniają obowiązki ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

Dodatkowo projekt dokonuje zmiany art. 2 pkt 1 lit. e i lit. u w wyniku połączenia regulacji instytucji płatniczych i instytucji pieniądza elektronicznego w jednej ustawie.

12. Art. 12 wprowadza zmiany do ustawy o ostateczności rozrachunku. Niezbędna jest bowiem zmiana przepisów związanych z korektą implementacji przepisów PSD w ustawie o usługach płatniczych.

Zgodnie z art. 28 PSD, transponowanym w art. 9 ustawy o usługach płatniczych, istnieje wymóg zapewnienia dostępu do systemów płatności dostawcom usług płatniczych. Katalog instytucji, które mogą być uczestnikami systemu płatności, przewiduje art. 1 pkt 5 ustawy o ostateczności rozrachunku. Pełne uwzględnienie normy przewidzianej w art. 9 wymaga więc stosownego uzupełnienia listy potencjalnych uczestników systemów płatności o instytucje płatnicze oraz instytucje pieniądza elektronicznego.

Kolejną proponowaną zmianą jest poszerzenie zakresu informacji składanych przez podmioty ubiegające się o zgodę na prowadzenie systemu płatności. Zakres zmian obejmuje informacje dotyczące prawnych powiązań pomiędzy uczestnikami systemu i pomiędzy podmiotem prowadzącym system a uczestnikami, związane z uczestnictwem w systemie oraz z jego funkcjonowaniem. Informacje te są niezbędne do ustalenia zasad funkcjonowania systemu płatności.

Ponadto projekt wprowadza zmiany do ww. ustawy wynikające z rozszerzenia katalogu instytucji o instytucje płatnicze i instytucje pieniądza elektronicznego; rozszerzenie polega na stosowaniu w definicji właściwych organów odesłania do punktu, w którym jest mowa o tych podmiotach oraz na objęciu ich obowiązkiem informowania o systemach, których są uczestnikami.

Dodatkowa zmiana polega na objęciu rozporządzeniem Rady Ministrów, o którym mowa w art. 13 ust. 5, również sposobu powiadamiania m. in. o ogłoszeniu upadłości uczestnika pośredniego systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych.

13. Art. 13 wprowadza zmianę do ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. Nr 144, poz. 1204, z późn. zm.) wynikającą z uchylecia art. 50 ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych.

14. Art. 14 wprowadza zmiany w ustawie z dnia 27 lipca 2002 r. – Prawo dewizowe (Dz. U. z 2012 r. poz. 826) polegające na rezygnacji ze stosowania w art. 25 ust. 1 pkt 2 sformułowania „krajowe instytucje płatnicze i oddziały unijnych instytucji płatniczych” – sformułowanie „instytucje płatnicze” w odniesieniu do instytucji unijnych spowoduje, że przepis będzie uwzględniał możliwość dokonywania przekazów również za pośrednictwem agentów takich instytucji oraz transgranicznie, oraz polegające na umożliwieniu dokonywania rozliczeń za pośrednictwem instytucji pieniądza elektronicznego świadczących usługi płatnicze, w związku z generalną równością tych podmiotów jako dostawców, odzwierciedloną w treści dyrektywy PSD i dyrektywy 2009/110/WE, a także – w zakresie rozliczeń w kraju – za pośrednictwem biur usług płatniczych.
15. Art. 15 – zmiana w ustawie z dnia 2 kwietnia 2004 r. o niektórych zabezpieczeniach finansowych (Dz. U. z 2012 r. poz. 942 i 1166) jest wynikiem uchylecia ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych i przeniesienia regulacji dotyczących agenta rozliczeniowego do ustawy o usługach płatniczych.
16. Art. 16 zmienia ustawę z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1227, z późn. zm.) w związku z uchYLENIEM ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych.
17. Art. 17 zmienia ustawę z dnia 15 kwietnia 2005 r. o nadzorze uzupełniającym nad instytucjami kredytowymi, zakładami ubezpieczeń, zakładami reasekuracji i firmami inwestycyjnymi wchodzącymi w skład konglomeratu finansowego (Dz. U. Nr 83, poz. 719, z późn. zm.) w zakresie polegającym na usunięciu nadzoru nad instytucjami pieniądza elektronicznego wobec utraty przez nie statusu instytucji kredytowych. Ustawa ta dokonywała implementacji dyrektywy 2002/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie nadzoru uzupełniającego nad instytucjami kredytowymi, przedsiębiorstwami ubezpieczeniowymi i firmami inwestycyjnymi w konglomeracie finansowym oraz w sprawie zmian dyrektyw Rady 73/239/EWG, 79/267/EWG, 92/49/EWG, 92/96/EWG, 93/6/EWG i 93/22/EWG oraz dyrektywy 98/78/WE i 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz. Urz. WE L 035 z 11.02.2003), która wymaga objęcia nadzorem uzupełniającym instytucji kredytowych, które w jej rozumieniu oznaczają przedsiębiorstwa, których działalność polega na przyjmowaniu od ludności

depozytów lub innych środków podlegających zwrotowi oraz na udzielaniu kredytów na własny rachunek. Zgodnie zaś z art. 7 ust. 2 ustawy o usługach płatniczych instytucje pieniądza elektronicznego nie mogą prowadzić działalności polegającej na przyjmowaniu depozytów.

18. Art. 18 wprowadza zmiany w ustawie z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1149, z późn. zm.). Konieczność wprowadzenia zmian związana jest z uchyleniem ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych; dokonano modyfikacji polegających na zastąpieniu odesłania do ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych odesłaniem do ustawy o usługach płatniczych.

Ponadto zmiany w art. 12 ww. ustawy polegają na poszerzeniu kręgu podmiotów objętych wyłączną kompetencją Komisji Nadzoru Finansowego w zakresie czynności przez nią sprawowanych o krajowe instytucje pieniądza elektronicznego oraz oddziały zagranicznych instytucji pieniądza elektronicznego oraz dodania do czynności objętych wyłączną kompetencją Komisji Nadzoru Finansowego, wydawania decyzji w ramach kompetencji KNF do przeciwdziałania koncentracji akcji lub udziałów we władaniu jednego podmiotu.

19. Art. 19 wprowadza zmianę do ustawy z dnia 5 września 2008 r. o komercjalizacji państwowego przedsiębiorstwa użyteczności publicznej „Poczta Polska” (Dz. U. Nr 180, poz. 1109 oraz z 2012 r. poz. 1529) polegającą na przyznaniu Poczcie Polskiej S.A. uprawnienia do wydawania pieniądza elektronicznego i świadczenia usług z tym związanych. Ma to związek z uznaniem Poczty Polskiej S.A. za wydawcę pieniądza elektronicznego w zakresie wynikającym z upoważnienia określonego w odrębnych ustawach. Poczta Polska S.A. będzie uprawniona do wydawania pieniądza elektronicznego na terenie kraju, a na terenie innych państw członkowskich poprzez oddział.

20. Art. 20 – zmiana w ustawie z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. Nr 77, poz. 649, z późn. zm.) jest wynikiem uchylenia ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych i przeniesienia regulacji dotyczących krajowych instytucji pieniądza elektronicznego do ustawy o usługach płatniczych.

21. Art. 21 wprowadza zmianę do ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2012 r. poz. 855 i 1166) polegającą na przyznaniu spółdzielczym kasom oszczędnościowo-kredytowym oraz Krajowej Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo-Kredytowej uprawnienia do wydawania członkom kasy pieniądza elektronicznego i świadczenia usług z tym związanych. Ma to związek z uznaniem spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych za wydawców pieniądza elektronicznego w zakresie wynikającym z upoważnienia określonego w odrębnych ustawach. Druga zmiana polega na uchyleniu przepisu określającego odmienny termin – w stosunku do ogólnych zasad ustawy o usługach płatniczych – na realizację przez spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe transakcji wynikających z realizacji należności podatkowych i celnych. Zmiana art. 3 ust. 2 jest zmianą wynikającą z faktu, że rozliczenia finansowe, do których dokonywania uprawnione są kasy, są w głównej mierze rozumiane jako usługi płatnicze uregulowane w ustawie o usługach płatniczych, tymczasem do tej pory w ustawie o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych znajdowało się wyłącznie odesłanie do rozliczeń bankowych regulowanych ustawą – Prawo bankowe (w której znajdują się jednak odesłania do ustawy o usługach płatniczych).
22. Art. 22 zmienia ustawę z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. Nr 201, poz. 1540, z późn. zm.) w ten sposób, że dodaje instytucje upoważnione do prowadzenia rachunków płatniczych do grupy podmiotów, które mogą prowadzić rachunki, za pośrednictwem których podmioty zarządzające zakłady wzajemne przez Internet przeprowadzają transakcje (dotychczas takie rachunki mogły prowadzić wyłącznie banki i instytucje kredytowe).
23. Art. 23 odnosi się do wydanych przed wejściem w życie ustawy zezwoleń na prowadzenie działalności, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 5 ustawy o usługach płatniczych (*acquiring*), które mimo zmiany w definiowaniu tej usługi oraz mimo wprowadzenia, zgodnie z art. 61a, udziału NBP (wydania przez Prezesa NBP opinii) w wydawaniu tego zezwolenia, pozostają ważne. Ma to związek z tym, iż do wejścia w życie ustawy działalność ta, stanowiąca system autoryzacji i rozliczeń, wymagała zgody Prezesa NBP, na podstawie art. 67 uchylanej ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych.

24. Art. 24 wprowadza regulację przejściową wiążącą się ze stosowaniem przepisów ustawy dotyczących ochrony użytkownika i odpowiedzialności dostawców do usług dotychczas wyłączonych z zakresu ustawy (ograniczone sieci wydawców kart płatniczych).
25. Art. 25 reguluje, od kiedy podmioty zobowiązane przekazują informacje do NBP na podstawie art. 14a–14c. Zgodnie z ust. 2 w kwartale, w którym ustawa wejdzie w życie, oraz w kwartale kolejnym będą obowiązywały obowiązki sprawozdawcze na gruncie ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych.
26. Art. 26 ust. 1 wprowadza przepis, zgodnie z którym przedawnienie z umów o elektroniczny instrument płatniczy, zawartych przed wejściem w życie ustawy następuje na zasadach obowiązujących przed jej wejściem w życie (tzn. w ciągu 2 lat). Ustępy 2 i 3 odnoszą się do zasad przedawniania roszczeń o wykup pieniądza elektronicznego z umów zawartych przed wejściem w życie ustawy (rozdzielając je na roszczenia, których bieg przedawnienia się rozpoczął przed tym okresem i na takie, których bieg do tej pory się nie rozpoczął).
27. Art. 27 wprowadza regulację przejściową dotyczącą obowiązku dostosowania się w okresie 12 miesięcy przez istniejące już krajowe instytucje płatnicze do zmian w zasadach określania środków finansowych stanowiących ich fundusze własne oraz do wprowadzenia obowiązku posiadania systemu zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej.
28. Art. 28 odnosi się do zmian zasad liczenia kosztów nadzoru, zgodnie ze zmianą art. 113 ust. 3. Nowe przepisy będą stosowane od początku roku kalendarzowego, po którym ustawa wejdzie w życie.
29. Art. 29 zawiera przepisy przejściowe regulujące sytuację podmiotów, które podjęły działalność przed dniem wejścia w życie ustawy, a prowadzą działalność na podstawie ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych. Podmioty prowadzące dotychczas działalność w charakterze instytucji pieniądza elektronicznego są uprawnione do kontynuowania działalności przez 6 miesięcy oraz, jeśli w tym okresie złożą wniosek o wydanie zezwolenia, mogą kontynuować działalność do czasu rozpatrzenia tego wniosku (ust. 1) (zapewni to możliwość nieprzerwanego wykonywania działalności objętej zezwoleniem). Termin 6-miesięczny został ustanowiony analogicznie do terminu z dyrektywy 2009/110/WE (tam jednak odniesiono się do daty 30 października 2011 r. – tj.

6 miesięcy od wejścia w życie dyrektywy). Ponadto ust. 2 pozwala instytucjom pieniądza elektronicznego, które przed wejściem w życie ustawy nie musiały na podstawie ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych liczyć każdego dnia średniej wartości pieniądza elektronicznego pozostającego w obiegu, na obliczenie tej średniej po raz pierwszy najpóźniej po 6 miesiącach od dnia wejścia w życie ustawy, w związku z czym od dnia wejścia w życie ustawy (30 dni po jej ogłoszeniu) będą musiały obliczać codziennie wartość pieniądza elektronicznego pozostającego w obiegu.

30. Art. 30 wprowadza przepis, zgodnie z którym do postępowań o wydanie zezwolenia na prowadzenie działalności w charakterze instytucji pieniądza elektronicznego wszczętych i niezakończonych przed wejściem w życie ustawy będą miały zastosowanie nowe przepisy, co pozwoli uniknąć konieczności weryfikacji spełniania przez podmioty nowo zarejestrowane wymogów wprowadzonych niniejszym projektem (ust. 2). Podobna regulacja (ust. 1) będzie miała zastosowanie w przypadku postępowań o wydanie zezwolenia na prowadzenie działalności w charakterze krajowej instytucji płatniczej, w związku ze zmianami objętymi m.in. nowym art. 60 ust. 3 ustawy o usługach płatniczych czy wprowadzanymi regulacjami dotyczącymi systemu zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej (art. 64a).
31. Art. 31 ma związek z odebraniem instytucjom pieniądza elektronicznego statusu instytucji kredytowej, w związku z czym do instytucji pieniądza elektronicznego nie będą miały zastosowania przepisy szczególne z ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. z 2012 r. poz. 1112 i 1529), mające zastosowanie przy postępowaniach upadłościowych instytucji kredytowych. Jednak do wszczętych przed wejściem w życie ustawy postępowań te przepisy powinny znaleźć zastosowanie.
32. Art. 32 ust. 1 wprowadza 6-miesięczny okres przejściowy na dostosowanie działalności przez podmioty tworzące powiązanie, które zgodnie ze zmianą ustawy o ostateczności rozrachunku (dodanie instytucji płatniczych i instytucji pieniądza elektronicznego do katalogu instytucji), będą tworzyły tym samym system płatności. Podmioty te, chcąc kontynuować działalność (tworzyć system płatności), muszą w okresie 6 miesięcy złożyć wniosek o zgodę na prowadzenie systemu płatności. Ustęp 3 ma związek ze zmianą ustawy o ostateczności

rozzrachunku polegającą na dodaniu do katalogu dokumentów składanych przy wniosku o zgodę na prowadzenie systemu płatności, dokumentów wskazujących na prawne powiązania między uczestnikami systemu bądź między uczestnikiem a podmiotem prowadzącym system.

33. Art. 33 wprowadza regulację przejściową dla podmiotów, o których mowa w art. 50 pkt 1 uchylanej ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych prowadzących działalność poza granicami RP, które będą miały 6 miesięcy na dostosowanie zasad świadczenia usług drogą elektroniczną do ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. Nr 144, poz. 1204, z późn. zm.), w związku z tym, iż nie będą one objęte już wyłączeniem stosowania prawa państwa pochodzenia.
34. W art. 34 odniesiono się do wszczętych przed wejściem w życie ustawy i niezakończonych postępowań dotyczących instytucji pieniądza elektronicznego prowadzonych, na podstawie upoważnienia KNF, przez przewodniczącego Komisji, zastępców przewodniczącego oraz pracowników Urzędu Komisji, co do których, w analogicznych postępowaniach dotyczących instytucji płatniczych, istnieje zakaz delegowania podobnego upoważnienia przez KNF. Przepis stanowi, iż postępowania takie mogą być kontynuowane przez dotychczasowy podmiot do momentu zakończenia postępowania w danej instancji.
35. Art. 35 w ust. 1 i 2 utrzymuje w mocy akty wykonawcze, które w związku ze zmianami (w tym pośrednimi) przepisów ustawy o usługach płatniczych i ustawy o ostateczności rozrachunku, na podstawie których akty te były wydane, będą musiały zostać zmienione.

Ustęp 3 utrzymuje w mocy akty wykonawcze wydane na podstawie uchylanej ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych, w związku z tym, iż rozporządzenie, o którym mowa w art. 14d, nie zostanie wydane w chwili wejścia w życie niniejszej ustawy, a istnieje potrzeba nieprzerwanego stosowania przepisów o obowiązkach informacyjnych podmiotów względem NBP.

36. Art. 36 stanowi spełnienie wymogu określonego w art. 50 ust. 1a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.).

37. Art. 37 przewiduje utratę mocy obowiązującej przez ustawę o elektronicznych instrumentach płatniczych.
38. W art. 38 określono termin wejścia w życie ustawy. Ustawa wejdzie w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia. Ze względu na zakres zmian objętych ustawą wprowadzono przepisy przejściowe zarówno dla podmiotów świadczących obecnie usługi jako instytucja pieniądza elektronicznego, jak i podmiotów, które rozpoczną ich świadczenie według nowych zasad. W związku z tym nie zachodzi konieczność zachowania dłuższego *vacatio legis*. Nie zastosowano żadnego *vacatio legis* w stosunku do przepisów ustanawiających nadzór KNF nad działalnością dostawców w świetle zgodności z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 260/2012 z dnia 14 marca 2012 r. ustanawiającego wymogi techniczne i handlowe w odniesieniu do poleceń przelewu i poleceń zapłaty w euro oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 924/2009, które powinny wejść w życie do dnia 1 lutego 2013 r. W związku z tym zastosowano najwcześniejszy możliwy termin wejścia w życie tych przepisów (z dniem wejścia w życie ustawy). Zastosowano 3-miesięczne *vacatio legis* w zakresie wejścia w życie przepisów, zgodnie z którymi krajowe instytucje płatnicze mogłyby wydawać pieniądz elektroniczny w ograniczonym zakresie, w związku z koniecznością dostosowania się organu nadzoru do tych nowych regulacji.

III.

Na podstawie art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) projekt ustawy został umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej.

W lipcu 2012 r. z wnioskiem lobbingsowym dotyczącym prac nad projektem wystąpił Pan Marcin Piechocki, osoba niewykonująca zawodowo działalności lobbingsowej. Pierwsza kwestia dotyczy przyjęcia interpretacji umożliwiającej świadczenie usług typu *escrow* jako instytucja płatnicza pod nadzorem KNF zgodnie z ustawą o usługach płatniczych. Druga kwestia dotyczy przepisu określającego wymagania w zakresie posiadania odpowiedniego doświadczenia przez osoby zarządzające instytucją płatniczą, świadczącą wyłącznie jedną usługę (np. *escrow*) bądź w przypadku nieprzekraczania określonego limitu obrotu przez taką instytucję.

Usługodawca usługi *escrow*, który wchodzi w posiadanie środków pieniężnych, świadczy usługę płatniczą. Zasadność powyższego została potwierdzona na forum europejskim, gdzie stwierdzono, że w przypadku działalności *escrow*, fakt wchodzenia w posiadanie środków przez usługodawcę wyklucza stosowanie do takiej usługi wyłączenia, o którym mowa w art. 3 lit. b ustawy o usługach płatniczych. W związku z powyższym, uznanie usługi *escrow* za usługę płatniczą w opinii MF nie wymaga zmiany ustawy, gdyż działalność składająca się na *escrow* jest objęta reżimem ustawy o usługach płatniczych.

W zakresie drugiej kwestii poruszonej przez wnioskodawcę – dokonania wykładni zapisu o wymaganym doświadczeniu osób zarządzających instytucjami płatniczymi, uzależniającej poziom wymagań od zakresu działalności zakładanej instytucji płatniczej – MF stoi na stanowisku, że obecne brzmienie art. 61 ust. 1 pkt 9 ustawy nie stoi na przeszkodzie przyjęcia takiej interpretacji.

W sierpniu 2012 r. wpłynął wniosek lobbingowy Polskiej Izby Handlu, w którym autorzy postulują uzupełnienie projektu o zapisy ustalające górne limity opłat pobieranych przez agenta doliczeniowego od akceptanta, bądź też za jego pośrednictwem, w związku z akceptacją transakcji przy użyciu karty płatniczej na poziomie odpowiednio 0,82% wartości transakcji dla kart debetowych oraz 0,98% wartości transakcji dla kart kredytowych. Zaproponowane przez Polską Izbę Handlu podejście dotyczy regulacji całości opłaty akceptanta (OA – opłatą akceptanta bank lub niebankowy agent rozliczeniowy dzieli się z bankiem wydawcą karty, który pobiera IF stanowiącą przeważający udział w OA).

Z uwagi na opóźnienia w implementacji dyrektywy stanowiącej przedmiot nowelizacji, toczące się w Sejmie prace nad innymi projektami ustaw regulujących przedmiotową kwestię opłaty *interchange fee* oraz to, że regulacja całości opłaty akceptanta nie wpisuje się w stanowisko projektodawcy, co zostało zaproponowane we wniosku, zdecydowano nie uwzględniać go w projekcie.

Zgłoszenia zainteresowania pracami nad projektem, w trybie ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa stanowią załącznik do przedkładanego projektu ustawy.

Projekt ustawy został skonsultowany z Europejskim Bankiem Centralnym (EBC), który wydał opinię w zakresie tych postanowień projektu, które odnoszą się do NBP i systemów płatności i rozliczeń, a które wykraczają poza ściśle rozumiany

zakres transpozycji dyrektywy 2009/110/WE. EBC pozytywnie ocenił konsolidację przepisów dotyczących rynku usług płatniczych w jednym akcie prawnym. Pozytywnie ocenił również sposób zdefiniowania roli banku centralnego w procesie licencjonowania instytucji płatniczych zamierzających świadczyć usługę *acquiring'u*. EBC wskazał również na to, że projekt modyfikuje termin przedawnienia roszczeń o wykup pieniądza elektronicznego, wprowadzając termin pięcioletni.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Wskazanie podmiotów, na które oddziałuje akt normatywny

Projekt ustawy o zmianie ustawy o usługach płatniczych i niektórych innych ustaw będzie oddziaływał na następujące podmioty: osoby prawne, które będą podejmowały i prowadziły w przyszłości działalność w charakterze instytucji pieniądza elektronicznego albo oddziałów zagranicznych instytucji pieniądza elektronicznego, ponadto na banki krajowe, polskie oddziały banków zagranicznych, instytucje kredytowe, polskie oddziały podmiotu świadczącego pocztowe usługi płatnicze w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim, zgodnie z prawem tego państwa, Poczta Polska S.A., spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, Krajową Kasę SKOK, KNF i Urząd KNF, NBP, jednostki samorządu terytorialnego, instytucje płatnicze, biura usług płatniczych.

2. Konsultacje społeczne

Projekt ustawy został przekazany do konsultacji społecznych m. in. następującym podmiotom: Narodowemu Bankowi Polskiemu, Komisji Nadzoru Finansowego, Krajowej Izbie Rozliczeniowej, Bankowemu Funduszowi Gwarancyjnemu, Związkowi Banków Polskich, Krajowemu Depozytowi Papierów Wartościowych, Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych S.A., Urzędowi Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Urzędowi Komunikacji Elektronicznej, Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych, Najwyższej Izbie Kontroli, Rzecznikowi Praw Obywatelskich, Krajowej Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo-Kredytowej, Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Krajowemu Związkowi Banków Spółdzielczych, Polskiej Izbie Ubezpieczeń, Rzecznikowi Ubezpieczonych, Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych, Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”, Komitetowi Agentów Rozliczeniowych, Giełdzie Papierów Wartościowych S.A. w Warszawie, Radzie Banków Depozytariuszy, Izbie Gospodarczej Towarzystw Emerytalnych, Polskiej Organizacji Niebankowych Instytucji Płatności, Polskiej Organizacji Handlu i Dystrybucji, Radzie Krajowej Federacji Konsumentów, Stowarzyszeniu Rynków Finansowych ACI Polska, Radzie Wydawców Kart Bankowych, Fundacji Rozwoju Obrotu Bezgotówkowego, Koalicji na Rzecz Obrotu Bezgotówkowego i Mikropłatności, Komitetowi Agentów Rozliczeniowych, Polskiej Izbie Informatyki i Telekomunikacji, organizacji: VISA,

MasterCard Europe, PPUP Poczcie Polskiej, Bankowi Gospodarstwa Krajowego, Payback Sp. z o.o., przedstawicielom okienek kasowych.

Projekt został przekazany i uzgodniony z Komisją Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

W czasie konsultacji społecznych wszystkie uwagi partnerów społecznych zostały rozpatrzone, w większości uwzględnione.

Większość uwag zgłoszonych w toku konsultacji społecznych dotyczyła kwestii związanej z utrzymaniem bądź zniesieniem odrębnego od usług płatniczych systemu autoryzacji i rozliczeń, kwestii dotyczących kart płatniczych (należało zdecydować, w jakim zakresie przenieść przepisy dotyczące kart płatniczych z ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych, a w jakim je uchylić).

Pojawiło się kilka kwestii wynikających ze sprawowania przez KNF nadzoru nad krajowymi instytucjami płatniczymi i biurami usług płatniczych, w świetle ustawy o usługach płatniczych, mających na celu doprecyzowanie przepisów bądź ich zmianę.

Istotną kwestią do rozstrzygnięcia była kwestia biur usług płatniczych (tzw. okienka kasowe domagały się zmniejszenia wymogów dotyczących warunków prowadzenia przez nie działalności w charakterze biur usług płatniczych, co zostało w dużej mierze uwzględnione). Został zgłoszony postulat zrównania statusu rachunku bankowego z rachunkiem płatniczym na gruncie ustaw odwołujących się, do tej pory, wyłącznie do rachunków prowadzonych przez banki, który został uwzględniony.

Środowisko akceptantów (reprezentowane przez Polską Organizację Handlu i Dystrybucji, Fundację Rozwoju Obrotu Bezgotówkowego, Polską Organizacją Przemysłu Handlowego i Naftowego, Izbę Gospodarczą Hotelarstwa Polskiego, Polską Izbę Paliw Płynnych) zgłosiło szereg propozycji legislacyjnych związanych z relacjami umownymi akceptantów i dostawców (w tym agentów rozliczeniowych). Proponowano wprowadzić do ustawy o usługach płatniczych przepisy zwiększające przejrzystość kosztów zapłaty przy pomocy instrumentów płatniczych, zakaz wymagania od akceptantów stosowania zasady *honour all cards rule* przy przyjmowaniu płatności kartami płatniczymi (w związku z czym akceptanci mogliby zrezygnować z akceptacji drogich kart płatniczych), zakaz narzucania akceptantom ujednolicania opłat w związku z przyjmowaniem płatności kartami płatniczym

(*blending*), a także przepis o możliwości przerzucania opłaty *interchange fee* na konsumenta (tzw. *surcharge* bezgotówkowy). Środowisko akceptantów zgłosiło również propozycję ustawowego uregulowania stawki opłaty *interchange fee*.

Organizacja Pracodawcy RP zgłosiła propozycję wprowadzenia przepisu umożliwiającego pobieranie opłat dodatkowych przy wypłacie gotówki z bankomatu bądź przy korzystaniu z opłaty *cash back* (*surcharge* gotówkowy).

Do tego przepisu po etapie konsultacji społecznych negatywnie odniosła się organizacja płatnicza VISA, sprzeciwiając się zarówno samej opłacie dodatkowej, jak i zasadności jej pobierania, w szczególności przy usłudze typu *cash back*. Organizacja VISA sprzeciwiła się również wprowadzonemu do projektu (w ślad za uwagą środowiska akceptantów) przepisowi zakazującemu wymagania od akceptantów akceptacji wszystkich kart płatniczych (przepis zakazujący wymagania stosowania zasady *honour all cards rule*) i zaproponowała zastąpić ten przepis, przepisem zakazującym stosowania zasady niedyskryminacji w umowach pomiędzy agentem rozliczeniowym a akceptantem (tzw. *non discrimination rule*), zgodnie z którym możliwe stałoby się stosowanie różnych zasad przy akceptacji różnych kart płatniczych (np. możliwe stałoby się stosowanie *surcharg'u* bezgotówkowego w odniesieniu do kart wydawcy, którego regulamin na to zezwala).

Fundacja Rozwoju Obrotu Bezgotówkowego już po zakończeniu etapu konsultacji społecznych zgłosiła propozycję włączenia do projektu przepisów regulujących w sposób szczegółowy opłaty pobierane przez agentów rozliczeniowych od akceptantów, w związku z przyjmowaniem płatności przy pomocy kart płatniczych (w tym *interchange fee*). Przepisy wprowadzałyby wymóg przejrzystości opłat mających odzwierciedlenie w rzeczywistych kosztach. Ponadto o maksymalnej wysokości opłat pobieranych przez agentów rozliczeniowych od akceptantów decydowałoby rozporządzenie wydane przez Ministra Finansów. Propozycje te nie zostały uwzględnione, z uwagi na obawę, iż próba regulacji tych istotnych kwestii w projekcie mogłyby znacznie opóźnić wejście w życie przepisów unijnych, ponadto nie mają związku z implementacją.

3. Wyniki analizy wpływu aktu normatywnego na:

- a) sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Objęcie nadzorem instytucji pieniądza elektronicznego i oddziałów zagranicznych instytucji pieniądza elektronicznego będzie wymagało zwiększenia rocznego budżetu Urzędu KNF, jak wynika z wyliczeń Urzędu KNF – o kwotę ponad 1,1 mln zł.

Wyliczenia (poniżej uszczegółowione) zostały oparte o ostrożne szacunki dotyczące rozmiaru poddanego projektowanej regulacji sektora rynku. Zgodnie z wstępną oceną KNF realizacja przez organ nadzoru zadań przewidzianych w projektowanej ustawie wiąże się z koniecznością zwiększenia zatrudnienia o docelowo 5 etatów (przede wszystkim pracowników bezpośrednio zaangażowanych w czynności nadzorcze, ale także pracowników zaplecza niezbędnego do prawidłowego realizowania funkcji nadzorczych: prawnego, informatycznego i administracyjnego). Na szacowane koszty nadzoru składają się zarówno koszty osobowe (wynagrodzenia, pochodne i narzuty), jak i wydatki bieżące oraz majątkowe przypadające na dodatkowe etaty. Szacowane koszty nadzoru określono na poziomie wydatków roku 2013.

	Średni roczny koszt na 1 etat	Liczba nowych etatów	SUMA
Koszty osobowe (wynagrodzenia, pochodne i narzuty)	127 tys. zł	5	635 tys. zł
Koszty bieżące i majątkowe	99 tys. zł	5	495 tys. zł
Koszty ogółem	226 tys. zł	5	1,13 mln zł

Projektowana ustawa przewiduje zastosowanie w odniesieniu do sektora usług płatniczych rozwiązań funkcjonującego w Polsce modelu finansowania nadzoru nad rynkiem finansowym. Analogicznie jak w przypadku kosztów nadzoru nad instytucjami płatniczymi, wydatki Urzędu KNF pokrywane będą z budżetu państwa i w całości równoważone wpłatami wnoszonymi przez podmioty nadzorowane działające w danym sektorze, w tym przypadku przez krajowe instytucje pieniądza elektronicznego i oddziały zagranicznych instytucji pieniądza elektronicznego. Należy zaznaczyć, że koszty nadzoru nad poszczególnymi sektorami rozliczane są odrębnie, a roczny koszt, który łącznie obciążą krajowe instytucje pieniądza elektronicznego i oddziały zagranicznych instytucji pieniądza elektronicznego będzie kosztem rzeczywistym poniesionym na nadzór nad tym sektorem w danym roku.

W związku z powyższym koszty związane z wprowadzeniem nadzoru nad instytucjami pieniądza elektronicznego i oddziałami zagranicznych instytucji pieniądza elektronicznego będą neutralne dla budżetu państwa, zwiększą natomiast, w stosunku do stanu obecnego, koszty funkcjonowania poszczególnych przedsiębiorców objętych obowiązkiem dokonywania wpłat. Koszty prowadzenia działalności przez objętych nadzorem przedsiębiorców wzrosną w przypadku instytucji pieniądza elektronicznego o kwotę nie większą niż wskazany w ustawie odsetek obrotów. Ustawa przewiduje upoważnienie dla Prezesa Rady Ministrów do określenia, w drodze rozporządzeń, terminów uiszczania, wysokości i sposobu obliczania wpłat. Przepisy rozporządzeń określą w granicach maksimum ustawowego wysokość wskaźnika określającego rzeczywisty poziom kosztów nadzoru.

Niemniej jednak należy wskazać, że proponowana liczba nowych etatów powinna wynikać z odpowiedniej analizy, w tym powinna być powiązana z kosztami nadzoru. Liczba nowych etatów powinna być pochodną nowych obowiązków UKNF i proporcjonalna do faktycznego zapotrzebowania opartego na precyzyjnych wyliczeniach. Koszty nadzoru powinny być rozliczane w oparciu o rzeczywiste koszty poniesione na nadzór nad instytucjami pieniądza elektronicznego.

Należy ponadto wziąć pod uwagę, że dochodem, który będzie częścią środków przekazywanych z budżetu państwa na zadania nadzorcze UKNF, będą również opłaty o charakterze publicznoprawnym pobierane z tytułu udzielonych zezwoleń i wpisów do rejestru, określone w stosownym rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów przez instytucje pieniądza elektronicznego. Zgodnie z art. 132zf opłacie podlega też dokonanie wpisu do rejestru, z wyłączeniem wpisu związanego z wydaniem lub zmianą zezwolenia, o którym mowa w art. 132a ust. 1. Należy podkreślić, że suma opłat dokonanych w danym roku przez instytucje pieniądza elektronicznego pomniejsza łączną kwotę należnych od tych instytucji zgodnie z art. 132ze projektu wpłat na pokrycie kosztów nadzoru. Kwota dodatkowych dochodów z tytułu opłaty, należnej od zezwoleń, nie jest na chwilę obecną możliwa do oszacowania, ponieważ nie jest wiadoma liczba podmiotów, które wystąpią o udzielenie zezwolenia w Polsce (mogą to zrobić

w innym kraju – zależy to od siedziby osoby prawnej i wyboru jej założyciela w tym zakresie).

W art. 33 projektu, zgodnie z art. 50 ust. 1a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.), określono limity wydatków finansowych wynikających z projektu dla budżetu państwa. Maksymalny limit wydatków obliczono, biorąc pod uwagę wydatki w latach 2013–2022. Obszarem, w którym przewidziane jest wystąpienie skutków finansowych, są wydatki organu nadzoru nad dostawcami usług płatniczych. Przyjęty został limit wydatków na jeden rok w kwocie 1,13 mln zł. Obliczenia limitu wydatków na każdy kolejny rok dokonano w oparciu o art. 50 w związku z art. 112a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Kwotę wskazaną w art. 33 zmienianej ustawy zwaloryzowano na kolejne lata, przyjmując – zgodnie z wytycznymi dotyczącymi wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw – jako wskaźnik waloryzacji, wskaźnik PKB dynamika realna. W art. 33 określono również mechanizm korygujący, który ma mieć zastosowanie w przypadku zagrożenia przekroczenia limitu wydatków.

b) rynek pracy

Wejście w życie projektowanej ustawy ułatwi podejmowanie i prowadzenie działalności w charakterze instytucji pieniądza elektronicznego, zatem umożliwi wejście na rynek nowym podmiotom, co w konsekwencji powinno spowodować wzrost liczby miejsc pracy.

c) konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Proponowane przepisy dotyczące funkcjonowania pieniądza elektronicznego i jego instytucji ułatwią dostęp do rynku pieniądza elektronicznego. Liberalizacja działalności w zakresie wydawania pieniądza elektronicznego w konsekwencji powinna doprowadzić do dalszego rozwoju rynku pieniądza elektronicznego oraz do zwiększenia efektywności całego systemu płatniczego, co z kolei powinno korzystnie wpłynąć na dynamikę wzrostu gospodarczego. Nowe kreatywne rozwiązania powinny sprzyjać rozwojowi innowacji, zwiększeniu szybkości realizacji płatności przez użytkowników pieniądza elektronicznego, a także przynieść inne korzyści, w tym konsumentom i innym uczestnikom życia

gospodarczego, przyczyniając się do dalszego rozwoju społeczeństwa informacyjnego. Podstawowym celem projektu jest bowiem unowocześnienie i uproszczenie regulacji w zakresie pieniądza elektronicznego. Innowacyjne rozwiązania ułatwią podejmowanie i prowadzenie działalności w charakterze instytucji pieniądza elektronicznego, a tym samym doprowadzą do powstania rzeczywistej i skutecznej konkurencji pomiędzy uczestnikami rynku pieniądza elektronicznego oraz umożliwią szersze wykorzystanie potencjału pieniądza elektronicznego. Ponadto proponowane zmiany, poprzez popularyzację metod płatniczych będących alternatywą dla gotówki, sprzyjać będą rozwojowi obrotu bezgotówkowego, służącemu stymulowaniu wydatków konsumpcyjnych i wzrostu gospodarczego.

d) sytuację i rozwój regionalny

Projektowana ustawa może wywrzeć wpływ na rozwój regionalny w wyniku przyznania organom jednostek samorządu terytorialnego uprawnienia do wydawania pieniądza elektronicznego, zgodnie z zapisem, iż wydawcą pieniądza elektronicznego mogą być organy administracji publicznej.

4. Wskazanie źródeł finansowania

Projektowana ustawa przewiduje zastosowanie do instytucji pieniądza elektronicznego istniejącego modelu finansowania nadzoru nad podmiotami rynku finansowego. Polega on na wnoszeniu wpłat na pokrycie kosztów nadzoru przez instytucje nadzorowane. Mechanizm finansowania opiera się na zaliczkowym uiszczaniu należnej wpłaty, co zmniejsza bieżące obciążenia finansowe podmiotów nadzorowanych. Jednocześnie mechanizm ten skorelowany jest z sukcesywnym ponoszeniem przez KNF kosztów działalności. Koszty te pokrywane są z kolejnych transz wypłacanych z budżetu państwa i podlegają kompensacie przez wpłaty wnoszone przez podmioty nadzorowane. Zgodnie z proponowanymi rozwiązaniami, podstawą naliczania wpłat z tytułu kosztów nadzoru nad działalnością związaną z wydawaniem pieniądza elektronicznego będzie wartość pieniądza elektronicznego pozostającego w obiegu, pochodząca z wydawania pieniądza elektronicznego przez dany podmiot, na poziomie stawki 0,075% jako podstawowej dla pełnej działalności w zakresie usług płatniczych. Dochodem, który będzie częścią środków przeznaczonych na pokrycie kosztów nadzoru, będą również opłaty pobierane z tytułu udzielonych zezwoleń i wpisów do rejestru.

Koszty nadzoru nad poszczególnymi sektorami (banki, ubezpieczenia, fundusze emerytalne, rynek kapitałowy) rozliczane są odrębnie. Roczny koszt, który łącznie obciąża te podmioty, jest kosztem rzeczywistym, poniesionym na nadzór nad tym sektorem w danym roku.